

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

**ORTAÖĞRETİM
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
(9, 10, 11 ve 12. SINIFLAR)
ÖĞRETİM PROGRAMI**

ANKARA - 2015

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

**ORTAÖĞRETİM
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
(9, 10, 11 ve 12. SINIFLAR)
ÖĞRETİM PROGRAMI**

ANKARA - 2015

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. PROGRAMIN AMACI.....	3
3. PROGRAMIN ÖĞRETİM YAKLAŞIMI	4
4. PROGRAMIN YAPISI.....	6
4.1. Kazanımlar	6
4.2. Üniteler	8
5. PROGRAMIN UYGULANMASI	14
5.1. Ders İşleme Süreci	14
5.2. Ders Kitaplarına Yönelik Açıklamalar	17
5.3. Ölçme ve Değerlendirme.....	20
6. KAZANIMLAR	24
6.1. Türk Dili ve Edebiyatına Giriş Kazanımları	24
6.2. Okuma Kazanımları	26
6.3. Yazma Kazanımları	31
6.4. Sözlü İletişim Kazanımları	34
7. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ (9-12. SINIFLAR) ÜNİTELERİ	37
7.1. Dokuzuncu Sınıf Üniteleri	38
7.2. Onuncu Sınıf Üniteleri	50
7.3. On Birinci Sınıf Üniteleri	63
7.4. On İkinci Sınıf Üniteleri	76
8. KAYNAKÇA	85

1. GİRİŞ

Tarih boyunca edebiyat, içinde olduğu toplumun duygu, düşünce, inanç ve kültürel değerlerinin aynası ve taşıyıcısı olmuştur. Bu niteliğiyle edebiyat, toplumdaki bireylerin ortak hafızasını oluşturan önemli bir eğitim alanı ve eğitim sistemlerinin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edilmiştir.

Dil ve edebiyat eğitimi, ait olduğu medeniyet ve kültür değerlerinin edebî eserler vasıtasıyla yeni nesillere aktarılmasını sağlar. Bundan dolayı her toplum, dil ve edebiyat eğitimi kendi kültürel temellerini, değişim ve gelişimini dikkate alan özgün bir bakış açısıyla yapılandırmalıdır. İslamiyet öncesinden bugüne kadar geçirdiği aşamalar düşünüldüğünde Türk edebiyatının “homojen” bir yapı arz etmediği; Osmanlı dönemindeki kültürel kodların özellikle Tanzimat Dönemi sonrasında Batı dünyasından yoğun etkilenmelere maruz kaldığı görülmektedir.

Günümüzde Türk dili ve edebiyatı eğitiminde, bir yandan geçmişteki kültürel birikimi anlamayı ve yorumlamayı sağlayan, diğer yandan da değişim içerisindeki edebiyatı takip etmeye imkân veren yöntemler kullanılması zorunluluk hâline gelmiştir. Bu noktada ne edebiyat tarihinin sayfaları arasında yaşayan edebiyatla bağı koparmak ne de yüzyılları kapsayan köklü edebiyat geleneğini yok saymak doğrudur. Eski edebiyat, bugünkü dil ve edebiyatın köklerini anlamayı sağlayan bir birikim olarak görülmeli, bugünü geleceğe taşıyacak bir edebiyat eğitimi tasarlanmalıdır.

Yüzlerce yıllık edebiyat birikiminin somut göstergeleri olan metinler, kendi çağlarının aynası olmanın yanı sıra edebiyat geleneğindeki değişimi de yansıtır. Edebiyat dünyasına yolculuk yapan herkesin ilk karşılaştığı birikim edebî metinlerdir. Yazar ve okur arasındaki ilişki “metin” üzerinden kurulup sürdürülmektedir. Bu bakımdan Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı’nda, metinleri anlama, çözümleme, değerlendirme ve bunlardan yola çıkarak yeni ürünler ortaya koymayı esas alan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bir metni anlama ve çözümlemenin ilk basamaklarından biri metnin ait olduğu türü belirlemektir. Çünkü metin türleri, edebî geleneği nesilden nesile taşıyan, okur ve yazar arasında ortak beklentiler oluşturan formlardır. Metnin dili, muhtevası, yapısı, kompozisyonu büyük oranda metin türüne göre şekillenir. Örneğin bir göç olayı romanda farklı, haber metninde farklı bir yapıda sunulur. Devler, periler, sihirli aletler bir masalda metin türünün oluşturduğu beklentiler çerçevesinde olağan karşılanırken aynı unsurların bir denemede, gezi yazısında veya hikâyede yer alması aykırı bulunur.

Metin türleri edebî gelenekteki değişimi değerlendirmek açısından önemlidir. Çünkü metin türü, hem kendine uymaya zorlayan hem de yeri geldiğinde yazar tarafından yeni bir düzenlemeye tabi tutulan estetik bir formdur. Yani metin türü yazarın gelenekten aldığı, fakat her seferinde

yeniden kurguladığı bir yapıdır. Bu açıdan metin inceleme ve çözümlemeyi esas alan bir öğretim programının “tür merkezli” olması doğal bir sonuçtur. Metin çözümlemeye dayalı yaklaşımın bir sonucu olarak bu programın muhtevası metin türlerine göre şekillendirilmiştir.

Klasik bir anlayış olarak edebiyat değerlendirmelerini çağlara göre yapmak toptancı bir bakış açısını -zorunlu olarak- davet eder. Bu yaklaşımda çağ ve dönem merkezli bakışlar/değerlendirmeler yapılırken edebiyat-dışı öğelerin yer yer edebiyatın ve metinlerin dünyasının önüne geçtiğine tanık olunmuştur. Günümüzde ise edebî metinden hareketle yazarına, sosyal çevresine, döneme hâkim olan zihniyetlere ulaşma yöntemi oldukça sık kullanılmaktadır.

Nasıl ki tek bir kaynaktan çıktıkları hâlde, farklı coğrafyalar, medeniyet ve kültürlerin etkisiyle insanlar birbirinden farklı renklere, biçimlere ve anlayışlara bürünmüşlerse; edebiyat türleri de tek bir kaynaktan çıktıkları hâlde zamanla biçim ve içerik bakımından farklılaşmış ve geleneğin verdiği biçimde bugüne ulaşmıştır.

Özü bakımından sözün hangi formda, nasıl iletileceğine dair ayrıntıların şekillendirdiği edebî türlerin her birinin kendine ait bir geleneğinin olması tür merkezli yaklaşımın gerekliliğini sağlayan en önemli husustur. Böylece, herhangi bir türün nitelikleri tespit edildikten sonra, ortaya çıkışı ve farklı dönemlerde ne gibi değişimlere uğradığı konusu daha açık hâle gelir.

Tür merkezli edebiyat eğitimi, her türün kendine özgü niteliklerinin kolayca tespit edilmesini ve edebiyat incelemelerinde edebiyat dışı unsurlar yerine edebiyat estetiğini temel almayı sağlar.

Edebiyat, dil ile oluşturulan bir sanattır. Heykeltıraşlıkta taşın, resimde boyanın, müzikte sesin yeri ne ise edebiyatta da dilin yeri odur. Fakat dil, taş ve boya gibi cansız bir nesne değil; toplumla birlikte yaşayan, değişen canlı bir varlık; toplumun oluşturduğu kültür mirasının önemli bir parçasıdır. Toplumdaki değişim ve dönüşümler edebiyat ve dil üzerinde eş zamanlı etkiler bırakır. Dil ve edebiyattaki değişim genellikle bir arada gerçekleşir. Bu açıdan edebiyat eğitimi dil eğitiminden ayrı düşünülemez. Bu programda dil ve edebiyat eğitiminin tür odaklı biçimde yürütülmesi, böylece dil ve edebiyat eğitiminin birbirini destekleyecek şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

2. PROGRAMIN AMACI

Türk Dili ve Edebiyatı (9-12. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı, edebî metinler aracılığıyla öğrencilerin Türk edebiyatının ve kültürünün temel niteliklerini, önemli sanatçılarını ve eserlerini tanımalarını; Türk dilinin inceliklerini keşfetmelerini; anlama, anlatma ve eleştirel düşünme becerileri ile estetik zevk düzeylerini geliştirmelerini amaçlamaktadır.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri”ne uygun olarak öğrencilerin;

- Edebiyatın doğasını, işlevini, birey ve toplum için ifade ettiği anlamı kavramaları,
- Edebî metinler aracılığıyla Türk kültürünü ve Türkçenin inceliklerini tanımaları, Türkçeyi özenli ve bilinçli biçimde kullanmaları,
- Türk edebiyatının tarih içinde gösterdiği değişim ve gelişimi seçkin örnekler üzerinden tanımaları,
- Türk edebiyatına ait eserler aracılığıyla millî, manevi, ahlâki, kültürel ve evrensel değerleri tanımaları ve benimsemeleri,
- Türk ve dünya edebiyatının farklı dönemlerinde yazılmış önemli eserleri yapı, tür, dil, içerik, bakış açısı gibi yönlerden değerlendirerek estetik zevk düzeylerini geliştirmeleri,
- Metinler aracılığıyla okuduğunu anlama ve eleştirel okuma becerilerini geliştirerek okuma alışkanlığı kazanmaları,
- Duygu, düşünce ve hayallerini yazılı ve sözlü anlatım yoluyla doğru ve etkili biçimde ifade etme becerilerini geliştirmeleri ve yazma alışkanlığı kazanmaları,
- Dinlediğini anlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmeleri,
- İletişim araçları vasıtasıyla karşılaştıkları görsel ve işitsel metinlere karşı eleştirel bir bilinç kazanmaları amaçlanmaktadır.

3. PROGRAMIN ÖĞRETİM YAKLAŞIMI

İnsanlar, tarih boyunca ortak amaçlar için ortak anlatım formları geliştirme eğiliminde olmuştur. Örneğin hikâye, tiyatro, mektup, şiir, makale, haber gibi farklı amaçlarla yazılan metinlerin her birinin kendine özgü bir düzenlenişi söz konusudur. Bu anlatım formları, zamanla toplumlar tarafından benimsenmiş ve bu formların ilkeleri belirlenilerek metin türleri oluşmuştur.

Her metin türü, okuyucu ve yazar arasındaki iletişimi kolaylaştıran bir yapı teşkil eder. Türlerle ait yapılar zamana ve toplumlara göre değişim gösterebilir. Ancak bu değişim, çoğu zaman yavaştır ve geleneğin sürdürülmesini engellemez. Her yazar, yazacağı metni kurgularken bu gelenekten, yani yüzyıllar içinde oluşan birikimden bilinçli veya bilinçsiz biçimde yararlanır.

Bir okuyucu yaşamı boyunca farklı türlerde metinlerle karşılaşır. Okuma deneyimleri aracılığıyla türlere ait geleneksel yapıları kavrayan okuyucu, yeni okuyacağı metinler için türe bağlı bazı beklentilere sahip olur. Bu beklentiler bir bakıma yazarla yapılan örtük bir sözleşmeye dayalıdır. Yazar; bir mektup, hikâye veya haber metni yazacaksa okuyucunun beklentilerini de belirleyen türe bağlı özelliklerden yararlanır. Bu bakımdan metin türleri okuyucu ve yazar arasındaki iletişimi kolaylaştıran bir unsurdur.

Yüzyıllar boyunca oluşan edebî birikimi değerlendirmenin en kolay yollarından biri farklı dönemlerde aynı türdeki metinleri takip etmektir. Edebiyat tarihi, bir açıdan bakıldığında metinlerin tarihidir. Edebiyat tarihi, çeşitli sosyal değişimler ve edebî anlayışlara göre dönemlere ayrılabilir. Bu dönemler arasındaki bağlar edebî metinler aracılığıyla sürdürülür. Bu programda edebiyat tarihi, tür temelli bir kronoloji içerisinde değerlendirilmiştir. Böylece her edebî türün geçmişten günümüze kadar geçirdiği değişim, bütünlük içerisinde ele alınmıştır. Programda edebî metni merkeze alan ve dönemden metne değil, metinden döneme giden bir anlayış ortaya konulmuştur.

Tür merkezli bu yaklaşımda edebiyat tarihi göz ardı edilmemiş, aksine çağdaş edebiyat ile yüzyıllar içinde oluşan edebiyat kültürünün ilişkisi daha açık ve etkili biçimde ortaya konulmuştur. Aynı türde, farklı dönemlerde yazılan eserlerin bir arada değerlendirilmesiyle hem her dönemde geçerli olan insana ait duygu ve düşüncelerin yansımaları hem de Türk milletinin yüzyıllar içerisinde oluşturduğu kültürel birikim ve medeniyet tasavvuru bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilebilmektedir.

Program, edebiyat eğitimini 9. sınıfta yakın dönemden alınan örneklerle başlatmayı esas almaktadır. Bu çerçevede edebiyat dersiyle ilk defa karşılaşan öğrenciler, öncelikle daha kolay anlayabilecekleri yakın dönem metinleri üzerinden metin türlerinin ve edebiyat eserlerinin temel özelliklerini, edebiyatın teorik çerçevesini kavrayacaklar; sonraki yıllarda ise metin türlerinin farklı dönemlerdeki kronolojik gelişimini takip edebileceklerdir.

Bu program aynı zamanda beceri merkezli bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Buna bağlı olarak edebi ürünler vasıtasıyla öğrencilerin okuma, yazma ve sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesini temel amaç olarak belirlenmiştir.

Programdaki okuma çalışmalarında metinleri anlamak ve değerlendirmek esastır. Değerlendirmenin bir parçası olarak metinlerin edebiyat geleneği içindeki yerini belirlemek üzere edebiyat tarihinden yararlanılmalıdır. Ancak bu yararlanma, edebiyat tarihinde bütün türlerin gelişimini bir arada vermek yerine her türün içinde edebiyat geleneğinin yansıtılması şeklinde gerçekleşmelidir.

Metin türlerinin dönemler veya anlayışlar değiştikçe farklılaşan yanlarını tespit edilebilmek için okuma çalışmalarında her türün farklı dönemlerdeki karakteristik özelliklerini yansıtan örneklerinin seçilmesine dikkat edilmiştir. Böylece öğrencilerin farklı yüzyıllara ait eserleri bir arada okuyup karşılaştırabilmesi amaçlanmıştır. Öğrenciler, yüzyıllar önce yaşayan bir şair ile çağdaş bir şairin şiirlerindeki ortak duyguları yakalayabilecek; bir halk hikâyesi ile modern bir hikâyedeki yapı unsurlarını karşılaştırabileceklerdir.

Edebiyatın malzemesi dildir. Dil, insanların sadece düşüncelerini dile getirmede kullandığı bir araç değil, aynı zamanda düşünceyi oluşturan ve geliştiren bir zemin, yani “düşüncenin evi”dir. Dilin sınırları düşüncenin sınırlarını da belirler. Edebî metinler dilin imkânları içinde ortaya çıkar. Bir dilin incelikleri edebiyat eserleriyle somut ürünlere dönüşür. Bu yüzden edebiyat eğitimi dönemler, akımlar, edebiyat kavramları, şairler ve yazarlar hakkında bilgilerin aktarılmasından ibaret olarak görmek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Edebiyat eğitimi, edebiyatla ilgili bilgilerin yanı sıra öğrencilerin dilin inceliklerini keşfedecekleri, dil bilincini ve becerilerini geliştirecekleri bir zemindir. Bu bilincin ve becerilerin geliştirilmesi için öğrencilerin edebiyatla temasının okuyucu rolüyle sınırlanmaması, yazma, dinleme ve konuşma yoluyla dil ve edebiyat bilgilerini hayatlarında kullanmaları önemlidir.

Tür ve beceri merkezli eğitimin esas alındığı bu programda, edebiyat ve dil – anlatım çalışmalarının bir arada yürütülmesiyle okuma, yazma, dinleme ve konuşma çalışmaları arasındaki ilişkiler bütünlüklü bir yapıya dönüşmektedir. Programda okuma çalışmaları, öğrencilerin yazma ve sözlü iletişim becerilerinin gelişimini destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Örneğin, okuma çalışmalarında bir hikâyeyi başarıyla çözümleyebilen bir öğrenci hikâyeyazarken bu birikimini kullanır ve böylece daha nitelikli metinler ortaya koyabilir.

Programda her ünite ders işleme sürecinin aşamaları “Okuma Çalışmaları”, “Yazma Çalışmaları” ve “Sözlü İletişim Çalışmaları” başlıkları altında planlanmıştır. Okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmalarının genellikle aynı tür etrafında ve birbiriyle ilişkili biçimde yürütülmesine özen gösterilmiştir. Böylece öğrencilerin okuma çalışmalarında kazandığı bilgi ve becerileri yazma ve sözlü iletişim çalışmalarıyla uygulamaya geçirmesi amaçlanmıştır. Bu sürecin bir bütün olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için daha önce ayrı dersler olarak yürütülen Türk Edebiyatı dersi ile Dil ve Anlatım dersi, Türk Dili ve Edebiyatı dersi adı altında birleştirilmiştir.

4. PROGRAMIN YAPISI

Programda öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı dersleri ile ulaşmaları beklenen becerileri “Kazanımlar” başlığı altında; dersin içeriğinin ne olduğu ve nasıl yapılandırıldığı ise “Üniteler” başlığı altında sunulmuştur.

4.1. Kazanımlar

Programda dört temel kazanım alanı belirlenmiştir: “Türk Dili ve Edebiyatına Giriş”, “Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim”.

Kazanımların kapsam bakımından birbirinden ayrılacak biçimde yazılmasına özen gösterilmiş; kapsam ve sınırlılıklarını daha belirgin hâle getirmek üzere yanlarına açıklamalar yazılmıştır. Kazanımlar sıralanırken her metin türü için geçerli olan kazanımlar, sadece bazı metin türlerinde geçerli olan kazanımlardan önce verilmiştir.

Programdaki kazanım alanları ve sayıları aşağıdaki gibidir.

1. Tablo: Programdaki Kazanımların Dağılımı

Kazanımlar		Kazanım Sayısı
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş		9
Okuma	Metni Anlama ve Çözümleme	27
	Eleştirel Okuma	13
Yazma		21
Sözlü İletişim	Konuşma	17
	Dinleme	9
Toplam		96

Ortaöğretimdeki dil ve edebiyat eğitimi, öğrencilerin ilköğretim ve ortaokulda edindikleri anlama ve anlatma becerilerinin üzerine inşa edilir. Bu bakımdan öğrencilerin önceki eğitim kademelerinde kazandıkları dil becerileri ve estetik zevk düzeylerini, edebiyatın temel kavram ve eserlerini tanıyarak geliştirmeleri amaçlanmıştır. Ünitelerde sıralanan metin türlerine yönelik anlama, çözümleme ve eleştirel okuma çalışmaları okuma becerilerini; ilgili metin türlerinde yapılacak yazma, konuşma ve dinleme çalışmaları ise yazma ve sözlü iletişim becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

“Türk Dili ve Edebiyatına Giriş” Kazanımları

Bu kazanımlar, 9. sınıftaki öğrencilerin edebiyatın temel kavramları ve türleriyle karşılaşmadan önce sahip olmaları gereken temel dil ve edebiyat bilgilerini içerir. Bu kapsamda edebiyatın diğer

bilim ve sanat dallarıyla ilişkisi; edebî metnin nitelikleri; dil ve kültür ilişkisi; Türkçenin temel nitelikleri, tarihsel gelişimi ve dünya dilleri arasındaki yeri gibi konularda çalışmalar yapılarak öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı derslerine yönelik temel bir bakış açısı kazanmaları ve Türk edebiyatının dönemleri hakkında genel bilgi edinmeleri amaçlanmıştır. Öğrencilerin bu aşamada edebî metnin genel özelliklerini kavraması ünitelerdeki metin türlerinin kendine özgü yapılarını ve tarihî seyrini daha doğru anlamalarını sağlayacaktır.

“Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” Kazanımları

“Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” başlıkları altında toplanan kazanım alanları ile öğrencilerin; öncelikle her metnin sistematik bir yapıya dayandığını, bu yapının yazıldığı dille kurulduğunu ve şekillendiğini, dilin kullanım tercihlerine bağlı olarak neyin, niçin ve nasıl sunulduğunu kavrayacak düzeye gelmesi, bunlarla birlikte kendi sözlü veya yazılı metinlerini oluşturabilmesi hedeflenmiştir. Kazanımlar, bu yönüyle birbirini destekleyecek nitelikte düzenlenmiştir. Metin türlerine ilişkin bilgiler ve gelişim evreleri “Okuma” kazanımları içinde, benzer metinlerin sözlü ve yazılı ortamlarda nasıl üretileceği ise “Yazma” ve “Sözlü İletişim” kazanımları içinde yer almıştır.

Okuma kazanımları, “Metni Anlama ve Çözümleme” ile “Eleştirel Okuma” şeklinde iki başlık altında gruplandırılmıştır. “Metni Anlama ve Çözümleme” aşamasında; metnin temasının, konusunun, açık ve örtük iletilerinin, tür özelliklerinin, anlatım biçim ve teknikleri ile üslup özelliklerinin incelenmesine yönelik kazanımlar verilmiştir. “Eleştirel Okuma” kazanımları ile çözümlenen metnin edebî ve fikrî açıdan değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yazma kazanımları, herhangi bir türde bir plan dâhilinde metin yazma sürecini kavratacak şekilde hazırlanmıştır. Bu kazanımlar, planlı yazma sürecinin temel aşamalarını oluşturan “hazırlık, planlama, taslak metin oluşturma, metni düzeltme ve geliştirme, yazılan metni paylaşma” basamaklarının alt basamaklarını içermektedir. Yazma sürecinin başarısı, öğrenciler açısından, okuma ile kazanılan bilgi ve birikimlerin uygulama yoluyla pekiştirilmesine fırsat tanıyacaktır. Uygulamaların öncelikle sınıf ortamında yaptırılması, herhangi bir nedenle sınıf içi uygulamaların yetiştirilemediği veya daha geniş bir hazırlık gerektirdiği durumlarda ödevlendirme yoluyla gerçekleştirilmesi doğru bir uygulama olacaktır.

“Sözlü İletişim” kazanımlarıyla, öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin dinleme becerisini geliştirmeye yönelik olarak “Dinlediğini Anlama” ve “Eleştirel Dinleme” kazanımlarına yer verilmiştir. Konuşma becerisinin geliştirilmesi için ise bir konuşmada hazırlık sürecinden konuşmanın tamamlanmasına kadarki süreçte gerekli olan kazanımlara yer verilmiştir.

4.2. Üniteler

Öğretim programları, öğrencilere çeşitli bilgilerin kavratılmasının yanı sıra yaşamlarında ihtiyaç duydukları becerilerin kazandırılmasını hedefler. Becerilerin geliştirilmesi için bilgilerin uygulamayla pekiştirilmesi gerekir. Bu program, yapılandırılma şekliyle, öğretmenleri ve ders kitabı yazarlarını öğretimi uygulama çalışmalarıyla birlikte planlamaya yönlendirmektedir.

Dersler, programdaki ünitelere uygun biçimde yürütülmelidir. Ünitelerde okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmalara ek olarak bazı ünitelerde dil bilgisi öğretimi, bazı ünitelerde kitap okuma ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilir.

Dört yıla yayılan üniteler, haftaları ve içerikleriyle bir tablo üzerinde gösterilmiştir. Programın öğretim yaklaşımında, bilgi ve uygulamanın bir arada olması ön görüldüğü için, ünitelere ait tabloda okuma, yazma ve sözlü iletişim konuları da aynı düzlemde görülecek şekilde yerleştirilmiştir. Ünitelerin çoğunda okuma, yazma ve sözlü iletişim konuları birbiriyle ilişkili olarak yapılandırılmıştır. Ayrıca bazı ünitelerde sözlü iletişim çalışmaları okuma ve yazma çalışmalarından bağımsız biçimde yapılandırılırken bazı ünitelerde ise işlenen metin türüne ve süreye bağlı olarak sözlü iletişim çalışmalarına yer verilmemiştir.

Ünite tablolarında masal, fabl, destan, efsane, şiir, tiyatro, hikâye, roman, senaryo, anı, deneme, gezi yazısı, sohbet, fıkra, günlük, blog, eleştiri, biyografi, otobiyografi, mülakat, söylev, makale, dilekçe, tutanak, mektup, e-posta, haber ve reklam olmak üzere 28 farklı türe dair bilgi ve uygulamalara yer verilmiştir. Ünitelerde metin türlerinin dağılımında edebiyat geleneği içinde daha güçlü olan ve daha çok karşılaşılan edebî türler olarak hikâye, roman, şiir ve tiyatroya her sınıf düzeyinde yer verilmiştir. Diğer türlerden deneme, anı, destan, efsane, haber, reklam, dilekçe ve tutanağa ilk kez onuncu sınıfta; eleştiri, sohbet, fıkra, biyografi, otobiyografi, mülakat, söylev ve gezi yazısına ilk kez on birinci sınıfta yer verilmiştir.

Aşağıdaki tabloda, metin türleriyle ilgili konu ve çalışmaların ana çerçevesi gösterilmiştir.

2. Tablo: Okuma, Yazma ve Sözlü İletişim Çalışmalarının Dağılımı

Dokuzuncu Sınıf Üniteleri

I. Dönem

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	6	Türk Dili ve Edebiyatına Giriş Dil Bilgisi: Ses Bilgisi	Yazma Süreci Dil Bilgisi: Yazım Kuralları	İletişim
2	5	Hikâye Dil Bilgisi: Şekil Bilgisi Kitap Okuma	Hikâye Dil Bilgisi: Noktalama Kuralları	Söyleyiş Özelliklerine Uygun Konuşma (Diksiyon)
3	5	Şiir Dil Bilgisi: Kelimedeki Anlam	Şiir	Şiir Dinletisi
4	2	Makale	Araştırmaya Dayalı Metin Yazma	Sunu Hazırlama

II. Dönem

5	5	Roman Dil Bilgisi: Kelime Türleri (İsim, Sıfat, Zamir) Kitap Okuma	Roman	Hazırlıklı Konuşma
6	4	Tiyatro	Kısa Oyun	Kısa Oyun Sahneleme
7	3	Senaryo	Kısa Film Senaryosu	Kısa Film Hazırlama
8	2	Masal/Fabl	Fabl	Etkili Dinleme
9	2	Mektup / e-posta	Mektup / e-posta	Açık Oturum
10	2	Günlük / Blog	Günlük	Panel

Onuncu Sınıf Üniteleri

I. Dönem

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	6	Hikâye Dil Bilgisi: Kelime Türleri (Fiil, Zarf)	Hikâye	Hazırlıklı Konuşma
2	7	Şiir Dil Bilgisi: Kelime Türleri (Edat, Bağlaç, Ünlem) Kitap Okuma	Şiir	Şiir Dinletisi
3	3	Destan / Efsane	Efsane	X
4	2	Dilekçe/Tutanak	Dilekçe/Tutanak	X

II. Dönem

5	5	Roman Dil Bilgisi: Cümle Öğeleri	Roman	Etkili Dinleme
6	4	Tiyatro Dil Bilgisi: Cümlelerin Türleri Kitap Okuma	Kısa Oyun	Kısa Oyun Sahneleme
7	2	Anı	Anı Dil bilgisi: Anlatım Bozuklukları (Anlamsal Bozukluklar)	X
8	2	Haber	Haber Dil bilgisi: Anlatım Bozuklukları (Yapısal Bozukluklar)	Haber Sunma
9	2	Reklam	Reklam	Reklam Filmi
10	3	Deneme	Deneme	X

On Birinci Sınıf Üniteleri
I. Dönem

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	6	Hikâye	Hikâye	X
2	5	Şiir Kitap Okuma	Şiir	Şiir Dinletisi
3	3	Makale	Tartışma Metni	Münazara
4	2	Sohbet / Fıkra	Fıkra	Söyleşi
5	2	Biyografi / Otobiyografi	Öz Geçmiş	İş Görüşmesi
II. Dönem				
6	5	Roman Kitap Okuma	Roman	Hazırlıklı Konuşma
7	4	Tiyatro	Kısa Oyun	Kısa Oyun Sahneleme
8	2	Mülakat	Mülakat	Mülakat
9	3	Eleştiri	Eleştiri	Eleştiri (Kitap Eleştirisi)
10	2	Söylev	Söylev	Söylev
11	2	Gezi Yazısı	Gezi Yazısı	X

On İkinci Sınıf Üniteleri
I. Dönem

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	6	Hikâye Kitap Okuma	Hikâye	Hazırlıklı Konuşma
2	8	Şiir	Şiir	Şiir Dinletisi
3	2	Anı	Anı	X
4	2	Senaryo	Kısa Film Senaryosu	Kısa Film Hazırlama
II. Dönem				
5	8	Roman	Roman	X
6	5	Tiyatro	Radio Tiyatrosu	Radio Tiyatrosu Dinleme ve Seslendirme
7	3	Deneme Kitap Okuma	Deneme	X
8	2	Eleştiri	Eleştiri	Eleştiri

Üniteler oluşturulurken aşağıdaki hususlar dikkate alınmıştır:

- “Okuma” çalışmalarında, her metin türünün işleneceği ilk aşamada, türün karakteristik özellikleri ve gerekli edebî terminolojinin verilmesi esas alınmış; “Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler” başlığında toplanan bu kısım için okuma metinleri Cumhuriyet döneminden seçilmiştir. Bu tercihte öğrencilerin edebiyatla tanıştıkları 9. sınıfta yakın dönem metinlerini daha kolay anlayacakları ve kendi dünyaları ile daha kolay ilişkilendirecekleri düşüncesi belirleyici olmuştur. İstisna olarak destan, fabl, mesnevi gibi türlerde -doğası gereği- seçim, ait olduğu dönemden yapılmıştır. Dokuzuncu sınıfta türlere ilişkin genel bir kavrama düzeyinin kazanılması hedeflenmiş; bütün metin türlerinin tarihî akış içindeki gelişimine yönelik çalışmalar onuncu sınıftan başlayarak “Türün Gelişimini Yansıtan Metinler” başlığı altında ünitelere dâhil edilmiştir.
- “Yazma” ve “Sözlü İletişim” çalışmalarında yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına ilişkin süreç basamakları bulunmaktadır. Bilgilendirme ve uygulamalara ilişkin açıklamalar, bu bölümlerin hemen altında verilmiş, ayrıca bazı konular için etkinlik önerilerinde bulunulmuştur.
- Dokuzuncu sınıfta öğrencinin bir kavram alanı olarak edebiyatla ilk kez karşılaştığı dikkate alınarak “Türk Dili ve Edebiyatına Giriş” ünitesine gerek görülmüş; bu ünite “edebiyat”ın genel nitelikleri ile Türk dili ve edebiyatının dönemlerine ilişkin genel bir bilgi verilmesi uygun bulunmuştur.
- Programda temel edebî türler olarak değerlendirilen şiir, hikâye, roman ve tiyatro türlerinin her sınıfta tekrarlanması; her yıl, birinci döneme hikâye ve şiirle, ikinci döneme roman ve tiyatroyla başlanması esas alınmıştır. Bununla, öğrencinin edebiyatın temel türlerine ait daha çok örneklerle karşılaşması ve bu türlerde zaman içinde oluşan edebî birikimi takip edebilmesi hedeflenmiştir.
- Dokuzuncu sınıftaki “Yazma” ve “Sözlü İletişim” çalışmalarına giriş niteliğindeki konularla başlanmıştır. “Yazma Çalışmaları”nda öğrencinin yazmanın bilinçli bir çaba gerektirdiğini fark edeceği ve aşamalarını öğreneceği “Yazma Süreci”; “Sözlü İletişim Çalışmaları”nda ise iletişimin temel kavramları yer almıştır.
- Dokuzuncu sınıfın birinci döneminde, öğrencinin kavraması ve sonraki dönemlerde uygulayarak kalıcı kazanımlara dönüştürmesi istenen “Araştırmaya Dayalı Metin Yazma” konusu yerleştirilmiştir. Bu başlık altında yapılacak uygulamalı çalışmalarla öğrencinin bilgi tarama yollarını öğrenmesi, bilgiyi işleme ve kaynak gösterme şekillerini kavraması ve bunu ahlakî bir değer olarak benimsemesi amaçlanmıştır. Böylece öğrencilere öğrenim hayatı boyunca bu türde yapacakları yazma çalışmaları için temel beceriler kazandırılacaktır.

- Dokuzuncu sınıfta öğrencinin edinmesi beklenen bir beceri de araştırdığı konuyu sözlü olarak etkili bir şekilde sunmasıdır. Bu durum dikkate alınarak “Sunu Hazırlama” ve “Hazırlıklı Konuşma” konuları ünitelere dâhil edilmiştir. Hazırlıklı konuşma uygulamaları, öğrencilerin sözlü iletişimlerini güçlendirmek için her yıla yerleştirilmiştir.
- Sağlıklı bir iletişimin ön koşullarından biri olan “Etkili Dinleme”ye 9 ve 10. sınıfta bir uygulama alanı olarak yer verilmiştir.
- Tartışma türlerinden “Panel”, “Açık Oturum”a dokuzuncu sınıfta, “Münazara”ya 11. sınıfta yer verilmiştir. Münazarada belirtilen görüşten ziyade argüman geliştirmek ve karşı argümanları çürütmek önemli olduğu için, 11. sınıftaki “Tartışma Metni” konusu münazarayla eş zamanlı verilmiştir.
- Yazma çalışmalarında öğrencilerin farklı edebî türlerde dili kullanma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Yazma konusunda özel ilgi ve becerisi olan öğrencilerin aldıkları eğitimle kişisel gelişimlerine dair bir bakış açısına ve yeterliliğe ulaşmaları da hedeflenmiştir.
- Öğrencilerin günlük hayatın farklı alanlarındaki ihtiyaçlarına yönelik olarak mektup/e-posta, günlük/blog, tartışma metni, dilekçe, tutanak, iş görüşmesi, biyografi, otobiyografi, özgeçmiş, mülakat gibi türlerde yazma çalışmalarına yer verilerek bu türlerdeki yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.
- Program, okuma çalışması olarak farklı eserlerden örneklerin işlenmesinin yanı sıra öğrencilere yılda en az iki kitabın (her dönem bir kitabın) okutulmasını ve kitap okumaya dair yol gösterici çalışmalar yapılmasını esas almaktadır. Buna göre Türk Dili ve Edebiyatı dersi kapsamında her dönemde bir kitap olmak üzere öğrencilerin iki şiir, iki hikâye, iki roman, bir tiyatro ve bir deneme kitabı okuması sağlanacaktır. Zümre öğretmenlerince ünitelerdeki açıklamalar dikkate alınarak belirlenecek kitapların okunup tartışılması öğrencilerin okuma alışkanlığını geliştirecektir.
- Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi öğretimi okuma ve yazma çalışmalarıyla birlikte planlanmıştır. Ses, şekil, kelime ve cümle bilgisi konularının işlenen metinlerle ilişki kurularak okuma çalışmaları kapsamında; yazım, noktalama kuralları ve anlatım bozuklukları konularının yazma çalışmaları kapsamında öğretilmesi planlanmıştır. 11 ve 12. sınıflarda konu temelli dil bilgisi öğretimi yerine incelenen metinlerin, öne çıkan dil özellikleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca tüm sınıflara yazma çalışmalarında öğrencilerin anlatım bozuklukları ve yazım, noktalama hatalarının “Yazma Çalışmaları” içinde geri bildirimlerle öğretilmesi benimsenmiştir.

5. PROGRAMIN UYGULANMASI

Bu bölümde programdaki ders işleme süreci, ders kitaplarına yönelik açıklamalar, ölçme ve değerlendirme yaklaşımı yer almaktadır.

5.1. Ders İşleme Süreci

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin işlenmesi okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmaları olmak üzere üç temel aşamada gerçekleştirilir. Her ünite, belirlenen metinler üzerinden okuma çalışmaları tamamlandıktan sonra yazma ve sözlü iletişim çalışmaları yapılır. Bu çalışmaların kapsamı öğretim programındaki ünitelerde açıklanmıştır. Uygulamalarda ünitelerdeki açıklamalara ve belirtilen sürenin verimli bir şekilde kullanılmasına dikkat edilmelidir.

5.1.1. Okuma Çalışmaları

Okuma çalışmaları, “Ünite Başında Yapılacak Çalışmalar” ve “Metin Üzerinde Yapılacak Çalışmalar” şeklinde iki aşamada yürütülür.

a. Ünite Başında Yapılacak Çalışmalar

Her ünitenin başında ele alınan metin türünün özellikleri, yapı unsurları, tarihî gelişimi vb. hakkında o ünite için yapılan açıklamalar dikkate alınarak genel bilgiler verilir. Örneğin, İslamiyet’in kabulünden önceki dönemden Tanzimat Dönemi’ne kadarki Türk şiirini kapsayan 10. sınıfın 2. ünitesinde şu konularda kısa bilgiler verilir: İslamiyet öncesi Türk edebiyatı, geçiş dönemindeki Türk şiiri, Türk halk şiiri, dinî-tasavvufi Türk şiiri, anonim halk şiiri ve divan şiirinin genel özellikleri.

b. Metin Üzerinde Yapılacak Çalışmalar

Metin üzerinde hazırlık, metni anlama ve çözümleme, eleştirel okuma çalışmaları yapılır.

1. Hazırlık

Bu aşamada, işlenecek metne dikkat çekmek ve okuma çalışmalarıyla ulaşılabilecek bilgi ve becerilere yönelik olarak öğrencilerde bir beklenti ve merak oluşturmak amacıyla kısa bir çalışma planlanır ve uygulanır.

2. Metni Anlama ve Çözümleme

Bu aşamada, incelenen metinler üzerinde “Metni Anlama ve Çözümleme” kazanımlarına yönelik çalışmalar yapılır. Öncelikle metin, öğrenciler ve/veya öğretmen tarafından yüksek sesle okunur. Metinde geçen bilinmeyen kelime ve söz gruplarının anlamları belirlenir.

Daha sonra metnin anlamını (metindeki duygu, düşünce, bilgi, olay, durumlar, kişiler, mekânlar vb.) kavratmaya yönelik çalışmalar yapılır. Bu çalışmalarda daha çok soru-cevap yöntemi kullanılır. Soruların bir kısmı metni oluşturan birimleri (paragraf, diyalog, dörtlük vb.), bir kısmı da metni bir bütün olarak anlamlandırmaya yönelik olmalıdır. Örneğin bir deneme incelenirken bir yandan paragraflarda yer alan düşünceleri belirlemeye bir yandan da konu akışı, ana düşünce gibi metnin bütününe bir arada değerlendirmeye yönelik soru ve etkinlikler kullanılabilir. Bir şiirde hem beyit ve dörtlüklerin her birinin anlamı hem de şiirin bütünündeki temayı/duyguyu belirlemeye yönelik çalışmalar yapılır.

Bu aşamada incelenecek metni çözümlmeye yardımcı olacak bilgiler (dönem özellikleri, akımlar, yazar/şair, anlatım teknikleri, edebî sanatlar, ahenk unsurları vb.) kısaca verilir. Burada verilen bilgiler ünite başında verilen genel bilgilerden farklı olarak incelenecek metne özgü bilgiler olmalıdır. Örneğin, bir metinde Kutadgu Bilig'in yapısı ve özellikleri, yazarı hakkında bilgi; bir başka metinde Yunus Emre'nin hayatı ve şiirinin özellikleri, ilahi türünün özellikleri, tasavvufun temel kavramları gibi konularda bilgiler verilir.

Okunan metin, ünite başında ve bu aşamada verilen bilgiler doğrultusunda çözümlenir. Örneğin incelenen şiir; kullanılan mazmunlar, edebî sanatlar, nazım türü, ahenk unsurları vb. açısından değerlendirilir.

3. Eleştirel Okuma

Bu aşamada incelenen metin, ilgili "Eleştirel Okuma" kazanımlarına yönelik olarak edebî nitelikler, iletiler, kültürel değerler, düşüncelerdeki tutarlılık, başka metinlerle ilişkiler vb. açısından değerlendirilir.

4. Dil Bilgisi

Dokuz ve onuncu sınıfta dil bilgisi konuları ünitelerde belirtilen sıralamaya uygun biçimde, metinlerle ilişki kurularak ve metnin anlamını oluşturan, etkileyen, destekleyen yönleri öne çıkarılarak işlenir. Bir üniteye incelenen metinlerin dil bilgisindeki tüm konuları örneklendirmeye yetmediği durumlarda ek olarak başka kısa metinler kullanılabilir.

On bir ve on ikinci sınıfta incelenen metinler bir bütün olarak dil özellikleri bakımından değerlendirilir. Burada amaç ele alınan metindeki bütün dil özelliklerini incelemek değil, metnin yapısını ve anlamını etkileyen önemli dil özelliklerini vurgulamaktır. Örneğin bir hikâyede birleşik kiplerin, bir makalede edilgen çatılı fiillerin, bir romanda söz ve düşünce aktarımında kullanılan dil yapılarının metnin anlamına etkisi değerlendirilir. Aynı metinde birden fazla dil yapısının etkisi bir arada değer-

lendirilebilir. Dil bilgisi çalışmaları 9 ve 10. sınıfta belirlenen ünitelerde; 11 ve 12. sınıflarda ise her ünite de bir metin üzerinde yapılır.

5.1.2. Yazma Çalışmaları

Yazma çalışmaları; “Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma”, “Yazma Sürecini Uygulama” şeklinde iki aşamada gerçekleştirilir. Yazma çalışmalarında her kazanım için ayrı etkinliklerin yapılması yerine, ünitelerde verilen açıklamalar doğrultusunda her öğrencinin metin üretmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

a. Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma

Yazma çalışmaları okuma çalışmalarıyla paralel biçimde yürütülmektedir. Ünitelerde metin türüne özgü yapı unsurları, anlatım biçimleri, teknikleri vb. hakkındaki bilgiler ve örnekler çoğunlukla okuma çalışmalarında verilmektedir. Bu nedenle yazma çalışmaları, bu bilgilerle ilişki kurularak ve ünite de belirtilen açıklamalar doğrultusunda yapılır.

Okuma çalışmalarında tartışma metni, araştırmaya dayalı metin, öz geçmiş ve senaryoda taslak öykü (sinopsis) türlerine ilişkin açıklama ve örnekler yer almamıştır. Bu türlere ilişkin bilgiler ve örnekler yazma çalışmalarında sunulur.

b. Yazma Sürecini Uygulama

Yazma çalışmaları ünitelerde verilen açıklamalar doğrultusunda yazma sürecinin aşamaları uygulanarak gerçekleştirilir. Bu aşamaların ayrıntıları ve metin türüne göre uygulama farklılıkları ünitelerde verilmiştir. Aşamalar uygulanırken öğrencilerin dikkat edeceği hususlar açıklanır. Öğretmen, aşamaların uygulanmasında öğrencilere rehberlik eder.

Temelde okuma çalışmaları içinde gerçekleştirilen dil bilgisi öğretimi yazma çalışmalarındaki uygulamalarla geliştirilir. Yazım ve noktalama kuralları 9. sınıfın birinci ve ikinci ünitesinde, anlatım bozuklukları ise 10. sınıfın yedinci ve sekizinci ünitesinde yazma çalışmalarında bağımsız bir konu olarak işlenir. Bununla birlikte bütün ünitelerde de yazma çalışmalarında, öğrencilerin bu konulardaki hataları öğrenci düzeyine uygun geri bildirimlerle düzeltilir.

5.1.3. Sözlü İletişim Çalışmaları

Sözlü iletişim çalışmaları; “Sözlü İletişim Tür ve Tekniklerini Tanıma”, “Sözlü İletişim Uygulamaları” şeklinde iki aşamada gerçekleştirilir.

a. Sözlü İletişim Tür ve Tekniklerini Tanıma

Ünitelerdeki sözlü iletişim tür ve tekniklerine dair tanıtıcı bilgiler verilir, gerekli görüldüğünde konuyla ilgili örnek video ve uygulamalardan yararlanılarak öğrencilerin konuşma ve dinleme tekniklerini kavramaları sağlanır.

b. Sözlü İletişim Uygulamaları

Ünitelerdeki sözlü iletişim çalışmalarına ait açıklamalar dikkate alınarak konuşma ve dinleme uygulamaları aşamalı biçimde gerçekleştirilir. Her ünitenin başında, yapılacak sözlü iletişim çalışmaları planlanır, her öğrencinin bir dönemde en az bir sözlü iletişim uygulamasına katılması sağlanır.

5.2. Ders Kitaplarına Yönelik Açıklamalar

Ders kitapları, öğretim programlarında belirlenen amaçların gerçekleştirilmesi; bilgi ve becerileri öğrencilere kazandıracak etkinlikleri içermesi ve bunlara rehberlik edici nitelikte olması açısından öğretmen ve öğrencilerin faydalandığı en önemli eğitim ve öğretim araçlarından biridir. Hazırlanacak ders kitaplarının Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nın öğretim yaklaşımını yansıtması ve programdaki amaçlara, kazanım ve becerilere uygun olması son derece önemlidir.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı, metin türlerini merkeze alan bir anlayışla tasarlandığı için ders kitaplarına seçilecek metinlerin niteliği üzerinde özenle durulması gerekmektedir. Çünkü öğrenciler Türk dili ve edebiyatı içindeki yolculuğa ilk olarak ders kitaplarındaki metinlerle çıkacaklardır.

Hazırlanan ders kitaplarında aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Türk Dili ve Edebiyatı ders kitapları, programın öğretim yaklaşımına uygun olarak öğrencilerin becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir öğretim tasarımına sahip olmalıdır. Kitaplardaki metinleri anlamak, çözümlemek ve eleştirel bakışla değerlendirebilmek için öğrenciler metin türü, yazarlar-şairler, edebî dönemler, akımlar, kavramlar vb. hakkında bazı bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu bilgiler, her metin için gerektiği ölçüde ders kitaplarında doğrudan verilmelidir. Sınıf içi çalışmalarda öğrencilerden beklenen, bu bilgilerden yararlanarak okudukları metinleri anlamaları, çözümlemeleri ve eleştirel bakışla değerlendirmeleridir.
- Ders kitabı, kazanımlara, ünitelere ve ders işleme sürecine ilişkin açıklamalara uygun şekilde yapılandırılmalıdır.
- “Türk Dili ve Edebiyatına Giriş” kazanımlarına yönelik çalışmalar sadece aynı isimli ünite; haber ve reklam metinlerine ilişkin kazanımlar ise bu metinlerin bulunduğu 10. sınıfta yapılır. Bunun dışındaki bütün kazanımlar bütün sınıflar için geçerlidir.

- Her metinde bütün kazanımlarla ilgili çalışma yapılması zorunlu değildir. İncelenen metnin içeriği hangi kazanımların gerçekleştirilmesine daha uygunsa o kazanımlara yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bir öğretim yılında her kazanıma yönelik en az bir çalışma yapılmalıdır.
- Ders kitaplarında yazma çalışmaları için ünitelerde verilen açıklamalar doğrultusunda tür ve tekniklere yönelik bilgiler ve örnekler verilir, daha sonra öğrencilere yönelik yazma çalışmalarının nasıl yürütüleceği açıklanır. Öğrencilerin kendi yazılarını kitap üzerine değil, defterlerine veya bağımsız kâğıtlara yazmaları istenir.
- Sözlü iletişim kazanımları dinleme ve konuşma çalışmaları içerisinde birbirini tamamlayacak şekilde uygulanır. Bu çalışmalar için ünitelerde verilen açıklamalara bağlı olarak ders kitabında gerekli bilgiler ve açıklamalar örneklerle gösterilir.
- Dokuzuncu sınıf ders kitabındaki ilk ünite ve 10, 11 ve 12. sınıf ders kitaplarının sonunda Türkçenin tarihî gelişimi ile Türk edebiyatının dönemlerini yansıtan şemalar bulunmalıdır.
- Her kitabın sonunda kitap içerisinde geçen edebiyat terimlerinden oluşan bir sözlük yer almalıdır.
- Ders kitabına seçilen metinler, temaya uygun görsel unsurlarla desteklenmelidir. Ancak bu durum her metin için zorunlu değildir.
- Metinde öğrencilerin bilemeyeceği kelimelerin anlamları metinden sonra verilmelidir.
- Her ünitenin sonunda o ünite kazandırılması amaçlanan bilgi ve becerileri değerlendirmeye yönelik olarak “Ünite Değerlendirme Çalışmalarına” yer verilir.
- Kitaba tamamı veya bir kısmı alınan eserlerin yazarı ve alındığı kaynak, metnin altında belirtilmeli; yararlanılan kaynakların listesi kitabın sonunda verilmelidir. Metinler öncelikli olarak birincil kaynaklardan alınmalı, yazım ve noktalama açısından alıntı metinlerin aslına sadık kalınmalıdır.
- Kitapta alıntı yapılan metinler dışında kalan bölümlerde kabul görmüş terim ve kavramlara yer verilmeli; Türk Dil Kurumunun Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük esas alınmalıdır.

Ders Kitabına Alınacak Metinlerin Nitelikleri

Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarına alınacak metinlerin aşağıdaki nitelikleri sağlaması gerekir:

1. Metinler, “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarına ve Temel İlkeleri”ne uygun olmalıdır.
2. Metinlerde Türk milletinin bölünmez bütünlüğüne; millî, manevi, kültürel ve ahlaki değerlerine aykırı unsurlar yer almamalıdır.
3. Metinlerde ayrıştırıcı, bölücü, siyasi ve ideolojik ifadelere yer verilmemelidir.
4. Metinler, dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirecek özelliklere sahip olmalıdır.
5. Metinler, öğrencilerin sınıf düzeylerine ve yaş seviyelerine uygun olmalıdır.
6. Metinler, öğrencilerin ruh dünyalarını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olmamalıdır.
7. Metinler dil, anlatım ve içerik açısından yazıldığı dönem ve anlayışın karakteristik özelliklerini yansıtan seçkin eserlerden alınmalıdır.
8. Dünya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalıdır.
9. Seçilen metinler, öğrencilerin duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirecek; bilgi, beceri, dil ve estetik zevk düzeylerini geliştirecek nitelikte olmalıdır.
10. Bir sınıfa ait ders kitabında kullanılan bir metin aynı yayınevinin başka bir sınıfa ait kitabında kullanılmamalıdır.
11. Bir sınıfta aynı sanatçıdan, farklı türlerde olmak koşuluyla, en fazla iki metin alınabilir.
12. Gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak, öz geçmiş, taslak senaryo öyküsü türlerinde özgün metinlerin yanı sıra ders kitabının yazarı/yazarları tarafından üretilen metinler de kullanılabilir. Bu türler dışında ders kitabı yazarları tarafından yazılan metinlere yer verilmez.
13. Türkçenin tarihî değişim ve gelişimini öğrencilerin daha iyi anlamalarını sağlamak amacıyla İslamiyet öncesi Türk edebiyatından seçilen metinlerin bir kısmı hem asıllarına uygun dil ve söyleyişle hem de günümüz Türkçesiyle verilmelidir.
14. Divan edebiyatından seçilen metinler, dil yönüyle daha sade olan örneklerden tercih edilmelidir. Metnin günümüz Türkçesine çevrilmiş şekli verilmemelidir. Ayrıca şiirin yazıldığı aruz ölçüsünün kalıpları metnin altına yazılmalıdır.
15. Roman, hikâye, tiyatro, destan gibi ürünlerin tamamı kitaba alınamayacağı için bu tür eserlerin en uygun kısmı veya kısımları kazanımlar da dikkate alınarak seçilmelidir. Metnin başında eserin seçilen bölümüne kadarki kısa özeti verilmeli, seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır. Seçilen metnin arkasından eserin sonraki bölümlerinin özeti verilmelidir.
16. Kitaba alınan metinlerin uzunluğu konusunda öğretim programındaki ders işleme süreci ve ünitelerde planlanan ders saati dikkate alınmalıdır.

5.3. Ölçme ve Değerlendirme

Türk Dili ve Edebiyatı dersinde öğrencilere Türk edebiyatına ve türlere ait bilgiler verilmekte; okuma, yazma ve sözlü iletişim becerileri kazandırılmaya çalışılmaktadır. Yapılan çalışmalar sırasında öğrencilerin istenilen bilgi ve becerilere sahip olup olmadıklarının ya da ne ölçüde sahip olduklarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu noktada eğitimin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme uygulamalarından yararlanılmalıdır.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı; ölçme ve değerlendirmede öğrencilerin bilgileri ezberlemesini değil beceriye dönüştürmesini, değerlendirmede öğrenme süreçlerinin dikkate alınmasını, not vermenin yanı sıra etkili ve zamanında geri bildirimle ağırlık verilmesini hedeflemektedir.

Türk Dili ve Edebiyatı dersinde, eğitim-öğretim süreçlerinde üç tür ölçme ve değerlendirme yapılır: tanılayıcı, biçimlendirici ve düzey belirleyici değerlendirme.

Tanılayıcı değerlendirme, öğrencilerin hedeflenen becerileri kazanmak için ön koşul niteliğindeki bilgi ve becerilere ne düzeyde sahip olduğu belirlenir. Elde edilen bilgiler öğrenme-öğretme sürecini planlamada kullanılır. Tanılayıcı değerlendirme “Okuma Çalışmaları”nda “Hazırlık”, “Yazma Çalışmaları”nda “Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma” ve “Sözlü İletişim Çalışmaları”nda “Sözlü İletişim Tür ve Tekniklerini Tanıma” aşamalarında gerçekleştirilir.

Biçimlendirici değerlendirme, öğrencilerin öğrendiklerini beceriye dönüştürme düzeyleri belirlenir. Bu değerlendirme, öğretme süreci devam ederken ve ünite sonlarında yapılır. Elde edilen bilgilerden hareketle gerekirse ek öğretim uygulamaları planlanır. Süreç içinde yapılan bu değerlendirme, öğrenme düzeyini artırıcı bir role sahiptir, not verme amaçlı kullanılmaz. Türk Dili ve Edebiyatı dersinde biçimlendirici değerlendirme; “Metni Anlama ve Çözümleme” ve “Eleştirel Okuma” çalışmalarında sorular ve etkinliklerle; “Yazma Sürecini Uygulama” ve “Sözlü İletişim Uygulamaları” aşamasında öğrencilere yönelik geri bildirimler ve değerlendirmelerle gerçekleştirilir.

Yazdıkları metinlerle ilgili geri bildirim verilmesi öğrencilerin yazma başarısını arttırmada önemli bir etkidir. Yazma çalışmalarında geri bildirim verilirken aşağıdaki hususlara dikkat edilir:

- Yazma eğitiminde geri bildirim verilirken düşünce akışı, tutarlılığı, organizasyonu gibi metnin büyük yapısını ilgilendiren konulara öncelik verilir. Daha sonra anlatım bozuklukları, kelime tercihleri gibi hususlar ile yazım, noktalama, okunaklılık, sayfa yapısı gibi mekanik unsurlara ilişkin düzeltmelere yönelik geri bildirimler verilir.

- Öğretmenin her öğrenciye ayrı ayrı geri bildirim vermesi mümkün olmayabilir. Bu durumda öğretmenin belirgin hataları içeren metinleri öğrencilerle birlikte değerlendirerek geri bildirim vermesi öğrencilerin ortak hatalarını görmeleri açısından yararlı ve zaman kazandırıcı bir yöntemdir.
- Öğretmen, öğrencilere bir yazının nasıl değerlendirileceği hususunda bilgiler verir. Öğrenciler zaman zaman akran geri bildirim yoluyla birbirlerinin metinlerini değerlendirir.

Düzyel belirleyici değerlendirme ise öğrencilerin dersle ilgili bilgi, beceri, tutum gibi özelliklere ne düzeyde sahip olduğunu ortaya koymak; bir anlamda başarı düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilir. Türk Dili ve Edebiyatı dersinde çok yönlü bilgi ve becerilerin kazandırılması, farklı ölçme ve değerlendirme yöntemlerini bir arada kullanmayı gerekli kılmaktadır. Bu yöntemler geleneksel yaklaşım ve performansa dayalı ölçme ve değerlendirme yaklaşımları olmak üzere iki başlık altında toplanabilir. Geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımı açık uçlu, kısa cevaplı, doğru-yanlış vb. madde türlerinden oluşan araçları kapsamaktadır. Performansa dayalı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı ise performans değerlendirme, ürün dosyası değerlendirme, öz ve akran değerlendirme vb. ölçme tekniklerini ve bu teknikler kapsamındaki ölçme araçlarını (dereceleme ve puanlama ölçekleri vb.) içermektedir.

Programda ders işleme süreci; okuma, yazma ve sözlü iletişim başlıkları altında yürütölmektedir. Ölçme ve değerlendirmede bu sürece dikkat edilmiş, her bir beceri alanı için farklı ölçme yöntemleri belirlenmiştir.

3. Tablo: Türk Dil ve Edebiyatı Derslerinde Ölçme ve Değerlendirme

<i>Beceri</i>	<i>Uygulama Alanı</i>	<i>Ölçme Yöntemi</i>	<i>1. Yazılı Sınav</i>	<i>2. Yazılı Sınav</i>	<i>1. Performans</i>	<i>2. Performans</i>
Okuma	a. Edebiyat bilgi ve kavramları b. Metni anlama, çözümleme ve eleştirel okuma c. Dil bilgisi ve metni dil özellikleri yönüyle inceleme ç. Kitap okuma ve değerlendirme	Yazılı sınav	X	X		
Yazma	a. Yazma uygulamaları	Ürün dosyası, kontrol listesi, derecelendirme (likert) ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb.			X	
Sözlü İletişim	a. Hazırlıklı konuşmalar b. Canlandırma uygulamaları c. Sınıf içi konuşma ve dinleme çalışmaları	Kontrol listesi, gözlem formu, derecelendirme (likert) ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb.				X

Okuma çalışmalarına yönelik ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorulardan oluşan yazılı sınavlarla gerçekleştirilmelidir. Bu sınavlardaki soruların derste öğrenilen bilgilerden yararlanılarak metni çözümlemeye yönelik hazırlanmasına dikkat edilmelidir. Sınavlarda sorulacak dil bilgisi soruları, dil bilgisi unsurlarının metindeki işlevlerini belirlemeye yönelik olmalıdır.

Türk Dili ve Edebiyatı dersinde her dönem öğrencilere en az bir kitap okutulur. Bu kitap, sınıf içi değerlendirmenin yanında dönem içindeki sınavlardan birindeki soru/sorularla da değerlendirilir.

Okuma çalışmalarına yönelik olarak öğretmen tarafından hazırlanan yazılı sınavlarda açık uçlu sorulara ağırlık verilmeli, test tekniği dönemde en fazla bir kez kullanılmalıdır. Yazılı sınavlarda metni anlama, çözümleme ve eleştirel okumaya yönelik sorulara ağırlık verilir, bunun yanında gerektiğinde dil bilgisi, edebiyat bilgileri ve okunan kitapla ilgili sorulara da yer verilir.

Yazma becerisi; öğrencilerin yazdıkları yazılardan oluşan ürün dosyası, yazma sürecindeki aşamalara katılması, ürettiği metni geri bildirimler doğrultusunda geliştirmesi dikkate alınarak değerlendirilir. Her dönemde bir performans notu öğrencinin ders içinde ve ders dışında ürettiği metinlerle oluşturduğu ürün dosyası değerlendirilerek verilir. Ürün dosyası önceden hazırlanan ölçütlere dayalı olarak değerlendirilir. Değerlendirmenin amacına ulaşabilmesi için değerlendirme ölçütleri öğrencilerle paylaşılır, performansları hakkında onlara geri bildirim verilir. Değerlendirmelerde kontrol listeleri, derecelendirme (likert) ölçekleri, dereceli puanlama anahtarı vb. kullanılabilir.

Sözlü anlatım becerileri öğrencinin dönem içinde yaptığı hazırlıklı konuşma, kısa oyun canlandırma, şiir dinletisi sunma vb. etkinlikler ve derse katılımı, derste söz alması ve ders içi etkinliklerde konuşulanları dinlemesi dikkate alınarak değerlendirilir. Her dönemde bir performans notu, sayılan hususlar dikkate alınarak verilir. Öğrencilerin konuşma performansları gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme (likert) ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb. kullanılarak değerlendirir.

Türk Dili ve Edebiyatı ders kitabında her ünitenin sonunda o üniteye kazandırılması amaçlanan bilgi ve becerileri değerlendirmeye yönelik olarak “Ünite Değerlendirme Çalışmaları”na yer verilir.

6. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ (9-12. SINIFLAR) KAZANIMLARI

Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki kazanımlar; “Türk Dili ve Edebiyatına Giriş”, “Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” başlıkları altında yapılandırılmıştır.

6.1. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATINA GİRİŞ KAZANIMLARI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATINA GİRİŞ*		
No.	Kazanım	Açıklama
1	Dil ve kültür arasındaki ilişkiyi değerlendirir.	Dil ve kültür kavramları açıklanır, kültürün oluşumu ve taşınmasında dilin; dilin gelişim ve değişiminde de kültürün etkisi vurgulanır.
2	Türkçenin dünya dilleri arasındaki yerini belirler ve ayırt edici özelliklerini değerlendirir.	Dillerin sınıflandırılmasında esas alınan ölçütler, kökenleri bakımından dil aileleri ve yapıları bakımından diller üzerinde durulur. Türkçenin kullanıldığı coğrafi bölgeler hakkında kısaca bilgi verilir. Türkçenin ses özellikleri ve uyumları açıklanır.
3	Türkçenin tarihî gelişimini dönemlere ayırır.	Türkçenin tarihî dönemlere ayrılmasında hangi ölçütlerin (alfabe, ses değişimi, toplumsal değişimler vb.) kullanıldığı vurgulanarak tarihî dönemlerin özelliklerine ana hatlarıyla değinilir.
4	Dildeki coğrafi, siyasi ve kültürel özelliklerden kaynaklanan farklılıkları belirler.	Ağız, şive, lehçe, argo ve jargon terimleri üzerinde durulur. Bir ülkedeki ağızlardan birinin çeşitli sebeplerden ortak kültür dili durumuna geldiği, ortak kültür dilinin ülkenin standart dili olduğu vurgulanır.
5	Bilim ve sanatı doğası, amaç ve yöntemleri bakımından karşılaştırır.	
6	Edebiyatın güzel sanatlar içerisindeki yerini değerlendirir.	Edebiyat kavramı açıklanır. Edebiyatın mimari, heykel, resim, müzik, sinema, tiyatro vb. sanat dallarıyla ilişkisi, benzer ve farklı yönleri açıklanır.

7	Edebiyatın, bilim dallarıyla ilişkisini belirler.	Edebiyatın bilim dallarından, bilim dallarının edebiyattan nasıl yararlandığı ve aralarındaki etkileşimin niteliği üzerinde durulur.
8	Metni, edebî eser yapan özellikleri belirler.	Edebî metinlerin oluşmasında; dil kullanımı, estetik olma, kurgusalılık gibi unsurlar vurgulanır.
9	Türk edebiyatını dönemlere ayırır.	Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında din, dil, siyaset ve kültür gibi unsurların etkileri vurgulanır. Türk edebiyatının dönemlerinin genel özellikleri değerlendirilir.

- * Bu kazanımlara yönelik çalışmalar, 9. sınıftaki “Türk Dili ve Edebiyatına Giriş” ünitesinde gerçekleştirilecektir.

6.2. OKUMA KAZANIMLARI

1. METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME		
No.	Kazanım	Açıklama
1	Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını belirler.	Öğrencilerin bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin etmesi veya kaynaklardan yararlanarak öğrenmesi sağlanır.
2	Metnin tema ve konusunu belirler.	Tema, bir metindeki temel duygu veya kavramdır. (Örnek: aile, sevgi). Konu; metinde duygu veya kavramların herhangi bir somut duruma bağlı olarak ele alındığı ana problemidir. (Örnek: Türkiye’de aile bağları)
3	Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini belirler.	
4	Metindeki açık ve örtük iletileri belirler.	
5	Metnin tür özelliklerini belirler.	
6	Metin türlerinin ortaya çıkması ve çeşitlenmesinde etkili olan unsurları belirler.	Türlerin oluşumunda sözlü ve yazılı kültürün, toplumsal değişimlerin etkisi üzerinde durulur.
7	Metnin türünün edebiyat tarihi içindeki gelişimini kavrar.	
8	Edebî türlerin Türk ve dünya edebiyatındaki önemli eserlerini tanır.	
9	Metindeki anlatım biçimlerinin işlevlerini belirler.	Metinde anlatım biçimlerinden (öyküleyici, betimleyici, açıklayıcı, tartışmacı) hangisinin veya hangilerinin kullanıldığı ve işlevleri belirlenir.
10	Metnin anlam özelliklerini etkileyen kültürel ve mitolojik unsurları belirler.	
11	Metnin dil bilgisi özelliklerini belirler.	Metindeki dil bilgisi özelliklerinin (şekil bilgisi, kelimedeki anlam, kelime türleri, cümle türleri, cümlenin ögeleri), anlamın oluşumuna katkısı değerlendirilir.
12	Metnin üslup özelliklerini belirler.	Metinde yazara özgü dil ve anlatım özellikleri belirlenir.

13	Şiirde ahengi sağlayan unsurları belirler ve bunların şiire katkısını değerlendirir.	Şiirde ahenk unsurları (ölçü, kafiye, redif, asonans, aliterasyon, nakarat, kelime ve kelime grubu tekrarı, ses akışı vb.) belirlenir ve bu unsurların şiirin içeriğiyle ilişkisi değerlendirilir.
14	Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü belirler.	Şiirin nazım biçimi belirlenirken nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü vb. şekline ait özelliklerin; nazım türü belirlenirken içeriğin (konu, tema vb.) esas alındığı vurgulanır.
15	Şiirin şekil özelliklerinin içerikle ilişkisini belirler.	Bazı şiirlerde nazım birimi, ölçü ve kafiye seçimi, kelimelerin düzenlenişi, dizelerin uzunluğu-kısalığı vb. aracılığıyla içeriğin görsel olarak şiirin şekline yansıtıldığı belirtilir.
16	Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatların işlevlerini belirler.	
17	Şiirde söyleyici ile hitap edilen kişi/varlık arasındaki ilişkiyi belirler.	Söyleyicinin şiirde konuşan; şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi/varlık olduğu açıklanır; söyleyici ile şiirin hitap ettiği kişi/varlık arasındaki ilişki değerlendirilir.
18	Öyküleyici metinlerde olay örgüsünü belirler.	Öyküleyici metinlerde olayların birbirleriyle ilişkisi ve sıralanışı ortaya konulur.
19	Öyküleyici metinlerde şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.	Öyküleyici metinlerde şahısların rol dağılımları, olay akışını etkileyen fiziksel ve psikolojik özellikleri, toplumsal statüleri; tip veya karakter özelliği gösterip göstermedikleri vb. belirlenir.
20	Öyküleyici metinlerde zaman ve mekânın özelliklerini belirler.	Öyküleyici metinlerde kahramanların ruh hâli ile zaman ve mekân arasındaki ilişki, olayların gelişiminde zaman ve mekânın işlevi vb. belirlenir.
21	Öyküleyici metinlerde çatışmaları belirler.	Öyküleyici metinlerde olay akışını yönlendiren temel çatışma ve ona bağlı diğer çatışmalar (fiziksel, psikolojik, toplumsal, kültürel, kavramsal vb.) belirlenir.

22	Öyküleyici metinlerde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.	Öyküleyici metinlerde anlatıcının özellikleri ile hâkim, kahraman-anlatıcı ve gözlemci bakış açılarından hangisinin kullanıldığı belirlenir. Seçilen bakış açısının anlatımı nasıl etkilediğine dikkat çekilir. Bir metinde birden fazla anlatıcı ve bakış açısı bulunabileceği, anlatıcının değişmesine göre bakış açısının da değişebileceği vurgulanır.
23	Öyküleyici metinlerdeki anlatım teknikleri ve öğelerinin işlevlerini belirler.	Öyküleyici metinlerde yararlanılan anlatma, gösterme, özetleme, geriye dönüş, diyalog, iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı gibi anlatım teknikleri ile pastiş, parodi, ironi gibi öğeler üzerinde durulur. Bu teknikler ve öğeler, ilgili ünitelerdeki dağılım dikkate alınarak verilir.
24	Haber metinlerindeki bilgi ve yorumları ayırt eder.	
25	Haber ve reklam metinlerinde yazılı ve görsel unsurların kullanımını değerlendirir.	Haber ve reklam metinlerinde yazılı ve görsel unsurların hangi bağlamda ve nasıl bir düzenlemeyle sunulduğu değerlendirilir.
26	Reklam metinlerinde kullanılan ikna ve yönlendirme tekniklerini değerlendirir.	Reklam metinlerinde kullanılan ikna tekniklerinin (ihtiyaç algısı yaratma, olumlu çağrışım oluşturma, sevilen kişilerle ilişki kurma vb.) belirlenmesi ve değerlendirilmesi sağlanır.
27	Haber ve reklam metinlerinin farklı hedef kitleler üzerindeki etkilerini değerlendirir.	Haber ve reklam metinlerinin yaş, cinsiyet, etnik köken, sosyo-ekonomik düzey, öğrenim düzeyi, dünya görüşü vb. bakımından farklı özelliklere sahip kitleler üzerinde farklı etkilere sahip olabileceği üzerinde durulur.

2.ELEŞTİRELOKUMA

No.	Kazanım	Açıklama
1	Metnin gelenek içindeki yerini değerlendirir.	Metnin gelenek içindeki yeri; tür, biçim, içerik, dil ve üslup özellikleri bakımından kendisinden önce yazılan eserlerle karşılaştırılarak değerlendirilir.
2	Edebiyat ve fikir akımları ile edebî toplulukların sanat anlayışlarının metne etkilerini değerlendirir.	
3	Metnin, yazıldığı dönemle ilişkisini ve sonraki dönemlere etkisini değerlendirir.	Yazıldığı dönemin edebî, siyasi, toplumsal ve kültürel şartlarının esere etkileri değerlendirilir. Metnin; yazıldığı dönem veya sonraki dönemlerde -varsa- edebî, siyasi, sosyal ve kültürel etkileri değerlendirilir.
4	Metnin kurmaca dünyası ile eserde anlatılan dönemin gerçekliği arasındaki ilişkiyi karşılaştırır.	Kurmaca metinlerde anlatılan olayların belli bir tarihsel dönemde yaşanmış olaylarla benzerlik gösterebileceği ancak kurmaca gerçeklik ile tarihsel gerçekliğin farklı olduğu ve bu nedenle kurmaca metinlerin, gerçekliği olduğu gibi yansıtmadığı vurgulanır.
5	Metinle yazar/şair arasındaki ilişkiyi değerlendirir.	Metinle yazarın/şairin hayatı, edebî kişiliği, siyasi ve sosyal konulardaki görüşleri arasındaki ilişki -varsa- değerlendirilir.
6	Metinde yazarın anlatım tutumunu değerlendirir.	Yazarın okuyucuyu etkilemek için metindeki düşünce ve kişilere yönelik öğretici, betimleyici, mizahi, eleştirel vb. bir anlatım tutumunu tercih edebileceği vurgulanır.
7	Metnin tutarlılığını sorgular.	Metindeki olaylar, bilgiler, düşünceler arasındaki tutarlılık ve konu akışındaki uyum değerlendirilir.
8	Metni başka metinlerle karşılaştırır.	Öğrencilerin okudukları metni aynı veya farklı türdeki başka metinlerle tür, biçim, üslup, anlatım teknikleri, içerik vb. açısından karşılaştırmaları sağlanır. Metinde, başka metinlerin etkileri değerlendirilir.

9	Metinle ilgili eleştirileri değerlendirir.	Öğrencilerin incelenen metinle ilgili başkası tarafından yapılan eleştirileri kendi yorumlarıyla karşılaştırmaları sağlanır.
10	Metni, kendi hayatı veya çevresindeki olay ve durumlarla karşılaştırır.	
11	Metindeki değerleri, içinde yaşadığı toplumun değerleriyle karşılaştırır.	Metindeki toplumsal ve kültürel değerlerle içinde yaşanan toplumun değerleri karşılaştırılır.
12	Öyküleyici metinlerde öne çıkan yapı unsurlarının kurgudaki işlevini değerlendirir.	Öyküleyici metinlerde öne çıkan yapı unsurlarını oluşturan olay, şahıs, yer veya zamana ait özelliklerin metnin kurgusuna nasıl yerleştirildiği ve bu kurgulamanın niçin yapıldığı değerlendirilir. Örneğin bir metinde mekân, metnin kurgusunda diğer unsurlara göre daha etkin bir rol oynayabilir. Yazar bir mekânda gerilimi sürekli canlı tutarken bir başka mekânda olayların daha sakin biçimde gelişmesini tercih edebilir.
13	Okuduğu haber metnindeki bilgilerin güvenilirliğini değerlendirir.	Haber metnindeki bilgilerin dayandığı kaynakların güvenilirliği, başka kaynaklardaki bilgilerle örtüşüp örtüşmediği değerlendirilir.

6.3. YAZMA KAZANIMLARI

YAZMA		
No.	Kazanım	Açıklama
1	Yazacağı metnin konusunu, amacını, hedef kitlesini ve türünü belirler.	
2	Yazısında kullanacağı olay, düşünce ve bilgileri belirler.	Yazma konusuyla ilgili olay, düşünce ve bilgileri ortaya çıkarmak için beyin fırtınası, kavram ağı oluşturma, tartışma gibi yollara başvurulabileceği açıklanır.
3	Yazma konusuyla ilgili araştırmalar yapar.	Yazma konusuyla ilgili bilgi eksiklerini gidermek için araştırma yapılabilmesi vurgulanır. Konuyla ilgili kaynaklara ulaşma, özetleme, not alma teknikleri üzerinde durulur. İnternet'te araştırma yaparken konuyla doğru- dan ilgili ve önemli metinleri diğerlerinden ayırmak için kullanılacak sınırlama teknikleri üzerinde durulur.
4	Yazısının konusunu sınırlandırır.	Bir yazıya hazırlık yapıldıktan sonra konunun sınırlandırılmasının yazmayı kolaylaştıracağı vurgulanır.
5	Yazısının ana düşüncesini belirler.	Bir yazının ana düşünce etrafında geliştirilmesi gerektiği vurgulanır.
6	Yazısında kullanacağı yardımcı düşünceleri belirler.	Bir yazıda ana düşünceye bağlı olarak geliştirilen yardımcı düşüncelerin belirlenmesi gerektiği vurgulanır.
7	Yazılarında düşüncüyü geliştirme yollarından yararlanır.	
8	Metin türlerinin özelliklerini dikkate alarak yazar.	Yazının, metin türünün temel özelliklerini taşıması gerektiği vurgulanır. Metin türüne bağlı yapı unsurları değerlendirilir.
9	Yazacağı metni planlar.	Bir yazıyı planlarken yazıda yer alacak yardımcı düşünceler ve bu düşünceleri destekleyen ayrıntıların sınıflandırılması ve sıraya konulması gerektiği açıklanır.

10	Yazma planından hareketle taslak metin oluşturur.	Taslak metnin daha önce belirlenen ana düşünce, yardımcı düşünce ve düşünceyi geliştirme yolları doğrultusunda oluşturulacağı vurgulanır.
11	Duygu ve düşüncelerini farklı cümle yapılarını kullanarak yazar.	Bir yazıda basit, birleşik, sıralı, bağlı, eksiltili, devrik, kurallı cümle; isim cümlesi, fiil cümlesi şeklinde farklı cümle yapılarının kullanılabilmesi ve bu kullanımların metne katkısı vurgulanır.
12	Duygu ve düşüncelerini açık ve etkili biçimde ifade eden paragraflar yazar.	Paragrafın, metnin temel birimlerinden biri olduğu, konunun bir boyutunu ele alıp geliştirdiği ve kendi içinde bütünlük taşıdığı vurgulanır.
13	Yazılarını cümle ve paragraflar arasındaki ilişkileri dikkate alarak yazar.	Bir metinde cümle ve paragraflar arasındaki ilişkilerin önemi vurgulanır. Bu ilişkilerin tamamlamalar, zamirler, bağlaçlar, edatlar, eksiltili anlatım gibi dil yapılarıyla ve konu sürekliliğinin sağlanmasıyla oluşturulduğu belirtilir.
14	Metin türüne uygun anlatım tür ve tekniklerini kullanır.	Metin türüne göre açıklayıcı, tartışmacı, betimleyici, öyküleyici anlatım türlerinin; betimleme, diyalog, monolog vb. anlatım tekniklerinin kullanılabilmesi vurgulanır.
15	Yazılarında farklı kaynaklardan etik kuralları çerçevesinde yararlanır.	Yazıda yararlanılan kaynakların metin içinde ve metin sonunda nasıl gösterileceği açıklanır. Not: Bu kazanıma yönelik etkinlikler, sadece 9. sınıftaki “Araştırmaya Dayalı Metin Yazma” çalışmalarında gerçekleştirilir.
16	Taslak metni geliştirir.	Taslak metin; bilgi, duygu, düşünce ve olayların açık, anlaşılır ve ikna edici biçimde sunulup sunulmadığı ve bölümler arasındaki ilişkiler kontrol edilerek geliştirilir. Öğrencilerin kaynaklardan aktardığı görüşler ile kendi görüşlerinin ayrılmasını sağlayacak biçimde yazmasının ve yazılarında özgün bir üslup oluşturmasının önemi vurgulanır.

17	İyi bir anlatımda bulunması gereken özellikleri dikkate alarak yazar.	İyi bir anlatımın açıklık, akıcılık, yalınlık, duruluk gibi özellikler taşıması gerektiği açıklanır.
18	Metni içerik açısından düzeltir.	Metin içerik açısından gözden geçirilirken tutarlılık, cümle ve paragraflar arası ilişki, başlık, kelime tercihleri, anlatım bozuklukları vb. açısından değerlendirilmesi gerektiği vurgulanır.
19	Metni biçim özellikleri açısından düzeltir.	Metin biçim özellikleri açısından gözden geçirilirken yazım, noktalama, sayfa düzeni, okunaklılık vb. açısından değerlendirilmesi gerektiği vurgulanır.
20	Yazdığı metni başkalarıyla paylaşır.	Öğrencilerin yazdığı metinleri yüksek sesle okuma; panoda sergileme; elektronik ortamlarda, kitap, dergi ve gazetelerde yayımlama; yarışmalara katılma gibi yollarla paylaşabilecekleri belirtilir.
21	Ürettiği ve paylaştığı metinlerin sorumluluğunu üstlenir.	Üretilen ve paylaşılan metinlerin hukuki ve ahlaki sorumluluğunun bilincinde hareket edilmesi gerektiği vurgulanır.

6.4. SÖZLÜ İLETİŞİM KAZANIMLARI

1. KONUŞMA		
No.	Kazanım	Açıklama
1	İletişim sürecini oluşturan öğeleri ve iletişimde dilin işlevini belirler.	İletişimin tanımı ve öğeleri (gönderici, alıcı, ileti, kanal, geri bildirim, kod, bağlam vb.) ve dilin işlevleri (göndergesel, heyecana bağlı, alıcıyı harekete geçirme, şiirsel, kanalı kontrol ve dil ötesi işlevler) örneklerle açıklanır.
2	Konuşmanın konusunu, amacını, hedef kitle-sini ve türünü belirler.	
3	Konuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapar.	
4	Konuşma metnini planlar.	
5	Konuşma planına uygun olarak konuşma kartları hazırlar.	
6	Konuşmasında yararlanacağı görsel ve işitsel araçları hazırlar.	
7	Konuşmasına uygun sunu hazırlar.	Yazılı, görsel ve işitsel unsurların sunuda doğru ve işlevsel olarak kullanımının önemi ve nasıl gerçekleştirileceği açıklanır.
8	Konuşma provası yapar.	Konuşma öncesinde konuşma yapılacak yerin, kullanılacak araçların, konuşma içeriği ve süresinin kontrol edilmesinin önemi vurgulanır.
9	Boğumlama, vurgulama, tonlama ve duraklamaya dikkat ederek konuşur.	Konuşmacının sesleri ve heceleri birbirine karıştırmadan, yutmadan, tam ve doğru çıkarması; kelime ve cümle vurgusuna dikkat etmesi; ses tonunu amacına, ortama, içeriğe ve hedef kitleye uygun olarak ayarlaması gerektiği vurgulanır. Konuşurken nefes almak için sözün anlamına uygun duraklamalar yapılmasının önemi belirtilir.

10	Konuşurken gereksiz ses ve kelimeler kullanmaktan kaçınır.	Konuşma sırasında “hım, eee, ııı” gibi sesleri veya “işte, hani, yani, şey, mesela, atıyorum” vb. kelimeleri gereksiz yere ve dinleyiciyi rahatsız edecek düzeyde kullanmaktan kaçınılması gerektiği vurgulanır.
11	Konuşmasında beden dilini doğru ve etkili biçimde kullanır.	Konuşmacının içeriğe ve hitap ettiği kitleye uygun jest ve mimikler kullanmasının, dinleyici ile göz teması kurmasının, heyecanını kontrol etmesinin, dış görünümünü ve kıyafetini konuşma yapacağı ortama göre ayarlamasının önemi vurgulanır.
12	Konuşmasına etkili bir başlangıç yapar.	Konuşmaya etkili bir başlangıç yapmak için içeriğe uygun soru sorma, şiir okuma; bir fıkrâ, hikâye, anı anlatma gibi tekniklere başvurulabileceği vurgulanır.
13	Konuşmasının içeriğini zenginleştirir.	Bir konuşmanın deyim, atasözü, vecize, terim, alıntı, kısa hikâye, anı, şiir, fıkra, söz sanatları, istatistiklerden yararlanma vb. unsurlarla zenginleştirilebileceği vurgulanır.
14	Konuşmasında önemli noktaları vurgulayan ve konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanır.	Konuşmacının önemli noktaları vurgulamak ve dinleyicilerin ilgisini canlı tutmak için çeşitli geçiş ifadelerini (bundan dolayı, özellikle, kısacası vb.) kullanabileceğine dikkat çekilir.
15	Konuşmasını etkili bir biçimde sonlandırır.	Konuşmanın genel iletisinin konuşmanın sonunda da vurgulanmasının önemi açıklanır.
16	Konuşmasında süreyi verimli kullanır.	
17	Konuşmasında teknolojik araçları etkili biçimde kullanır.	

2. DİNLEME		
No.	Kazanım	Açıklama
1	Dinleme amacını belirler.	
2	Amacına uygun dinleme tekniklerini kullanır.	Not alarak dinleme, empati kurarak dinleme, seçici dinleme, eleştirel dinleme vb. tekniklerin kullanılabileceği vurgulanır.
3	Dinlediği konuşmanın konusunu ve ana düşüncesini tespit eder.	
4	Dinlediği konuşmada konu akışını takip eder.	Dinlediği konuşmadaki temel kavramları ve ayrıntıları belirler.
5	Dinlediklerini özetler.	
6	Dinlediği konuşmadaki açık ve örtük iletileri belirler.	
7	Dinlediklerini ön bilgileriyle karşılaştırır.	
8	Dinlediği konuşmanın tutarlılığını sorgular.	Konuşma; konu akışındaki uyum; olaylar, bilgiler ve düşünceler arasındaki tutarlılık açısından değerlendirilir.
9	Dinlediği konuşmada öne sürülen düşüncelerin dayanaklarının geçerliliğini sorgular.	

7. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ (9-12. SINIFLAR) ÜNİTELERİ

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde okuma, yazma, sözlü iletişim ve dil bilgisi çalışmaları aşağıdaki açıklamalara ve ünite tablolarına göre yürütülür.

Okuma Çalışmaları

Öğretim sürecinde önce türün özelliklerini, daha sonra türün gelişimini yansıtan metinler işlenir.

Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler

- Genel tür bilgisinin öğretimi için kullanılacak metinler, Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatından ve türün karakteristik özelliklerini yansıtan metinlerden seçilir.
- Tür özellikleriyle ilgili bilgilerin öğretimi ve metin üzerindeki çalışmalar kazanımlar dikkate alınarak verilir.

Türün Gelişimini Yansıtan Metinler

- Türk ve dünya edebiyatından türün değişim ve gelişimini temsil edebilecek metinler seçilir.
- Üst sınıflarda, önceki sınıflarda öğretilen tür bilgileri metinler üzerinden hatırlatma düzeyinde tekrar edilir, varsa yeni bilgiler metinlerle ilişki kurularak öğretilir.
- Metinler, kazanımlar dikkate alınarak değerlendirilir.

Kitap Okuma ve Değerlendirme

- Öğrencilere okuma alışkanlığını kazandırmak amacıyla her dönemde bir kitap okutulur ve sınıfta kitap değerlendirme çalışmaları yapılır.

Dil Bilgisi Öğretimi

- Bazı ünitelerde okuma çalışmalarında 9 ve 10. sınıflarda konu temelli olarak, 11 ve 12. sınıflarda konulardan bağımsız olarak incelenen metnin yapısı ve anlamından hareketle dil özellikleri değerlendirilir.

Yazma Çalışmaları

- Türün yapısı ve özellikleri açıklandıktan sonra ünitelerde belirtilen yazma çalışmaları yapılır

Sözlü İletişim Çalışmaları

- Yapılacak çalışmalardan önce gerekli açıklamalar yapılır, teknik bilgiler verilir. Daha sonra ünitelerde belirtilen aşamalar doğrultusunda sözlü iletişim çalışmaları gerçekleştirilir.

Ünitelerde kullanılan semboller ve anlamları aşağıdaki gibidir:

Ünitelerde kullanılacak metinler / Dil bilgisi konuları

Yazma uygulamaları

Sözlü iletişim uygulamaları

Kitap okuma ve değerlendirme çalışmaları

7.1. DOKUZUNCU SINIF ÜNİTELERİ DOKUZUNCU SINIF BİRİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

9. SINIF / 1. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1	6	Türk Dili ve Edebiyatına Giriş - Dil ve kültür arasındaki ilişkiyi yansıtan bir metin - Türkçenin tarihî gelişimiyle ilgili bir metin - Bilim ve sanatı doğası, amaç ve yöntemleri bakımından karşılaştırmaya yönelik metinler - Edebiyatın güzel sanatlar içerisindeki yeriyle ilgili bir metin - Edebiyatın bilim dallarıyla ilişkisini yansıtan bir metin - Metni edebî yapan özelliklerle ilgili bir metin - Edebî türlerin ortaya çıkıp çeşitlenmesinde etkili olan unsurlarla ilgili bir metin - Türk edebiyatının dönemleriyle ilgili bir metin * Bu üniteye ele alınacak metinler bilgi içerikli kısa metinler olmalıdır. Yukarıdaki konuların birkaçını içeren bir metin de kullanılabilir. * Dil ve kültür arasındaki ilişki değerlendirilirken millî kimliğin oluşmasında dilin işlevine değinilir. * Türkçenin tarihî gelişimi içerisinde Türkçenin kökeni, yapısı, dünya dilleri arasındaki yeri, kullanılan alfabeler ve ağız, şive, lehçe, argo ve jargon kavramları üzerinde durulur.	Yazma Süreci Yazmanın çeşitli aşamalarla gerçekleşen bir sürece dayandığı vurgulanarak aşağıdaki aşamalar doğrultusunda her öğrencinin bir metin yazması sağlanır. - o Hazırlık • Yazılacak metnin konusunu, amacını, hedef kitlesini ve türünü belirleme • Metinde kullanılacak düşünce, bilgi ve olayları belirleme - o Planlama • Metnin ana düşüncesini/iletişimini belirleme • Ana düşünceyle/iletişimle bağlantılı yardımcı düşünceleri belirleme ve sıralama • Yardımcı düşünceleri destekleyen düşünceyi geliştirme yollarını belirleme - o Taslak metin oluşturma • Yazı planına uygun biçimde metni yazma - o Düzeltme ve geliştirme • Taslak metni açıklık, akıcılık, yalınlık, duruluk; paragraflar arası ilişki ve tutarlılık; yazım, noktalama, sayfa düzeni vb. açısından gözden geçirme ve düzeltme - o Yazılan metni paylaşma	İletişim İletişimin genel özellikleri ile dille sağlanan iletişimin özellikleri aşağıdaki konular çerçevesinde uygulamalı olarak kavratılır: - o İletişimin tanımı ve ögeleri (gönderici, alıcı, ileti, kanal, geri bildirim, kod, bağlam vb.) - o Dilin işlevleri (göndergesel, heyecana bağlı, alıcıyı harekete geçirme, şiirsel, kanalı kontrol ve dil ötesi işlevler)

	* Türk edebiyatının dönemleri ana hatlarıyla belirtilirken dönemlere ayrılmasındaki temel nedenler üzerinde durulur. * Metinler üzerinde Türk Dili ve Edebiyatına Giriş kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Ses Bilgisi Türkçenin ses özellikleri Ünlü uyumları Ses olayları	* Hazırlık aşamasında metinde kullanılacak düşünce, bilgi ve olayların belirlenmesi için beyin fırtınası, kavram ağı oluşturma, araştırma yapma, tartışma, gözlem, görsellerden yararlanma vb. yolların kullanılabileceği vurgulanır. * Bu çalışmada, öğrencilerden yazdığı metne yönelik hazırlığının ve planının görülmesi bakımından yukarıdaki aşamaların her birini yazılı olarak belirtmesi istenir. * Planlamada giriş, gelişme ve sonuç paragraflarının genel özellikleri verilir. * Paragraf kavramı, paragrafa başlama biçimleri ve paragrafın yapısıyla ilgili bilgiler verilir. * Düşünceyi geliştirme yolları açıklanır. * Öğrencilerden yazacakları metinlerde paragraf yapısına dikkat etmeleri ve düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaları istenir. * Düzeltme aşamasında metin; öğretmen, öğrencinin kendisi veya arkadaşları tarafından değerlendirilir, değerlendirmede metinde düzeltilecek hususlar belirlenir. * Metinlere yönelik geri bildirimlerde her hatanın gösterilmesi yerine en çok tekrarlanan ve daha önemli görülen hususlar vurgulanır. * Örnek metinler öğrencilerle birlikte değerlendirilerek bir metnin niteliğini geliştirmek için yapılması gerekenler uygulamalı olarak gösterilir. Dil Bilgisi: Yazım Kuralları	
--	--	--	--

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	5	Hikâye <i>Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler</i> Cumhuriyet döneminden bir olay hikâyesi Cumhuriyet döneminden bir durum hikâyesi * Bir tür olarak hikâye hakkında genel bilgi verilir. * İncelenen hikâyelerde yapı unsurları (kişiler, olay örgüsü, mekân, zaman) anlatıcı ve bakış açısı belirlenir. * Hikâyede; konu, tema, çatışma kavramları açıklanır. * Olay hikâyesi ile durum hikâyesinin farkları incelenen metinlerden hareketle gösterilir. * Hikâyede kullanılan öyküleyici ve betimleyici anlatım biçimleri ve diyalog, iç konuşma teknikleri örnek metinler üzerinden açıklanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Şekil Bilgisi Kök, ek bilgisi Yapısına göre kelime türleri (basit, türemiş, birleşik kelimeler) * Dil bilgisi konuları, okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde ve metin içindeki işlevlerine dikkat çekilerek işlenir. Kitap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilere bir hikâye antolojisi veya Cumhuriyet dönemi yazarlarından birine ait bir hikâye kitabı okutulur. Kitaptan seçilen bazı hikâyeler, hikâye ile ilgili kavramlardan hareketle değerlendirilir.	Hikâye Okuma çalışmalarında verilen bilgilerden yararlanılarak aşağıda aşamaları verilen hikâye yazma çalışması yapılır: o Hazırlık - Konu ve temayı belirleme - Kişileri ve metindeki işlevlerini belirleme o Planlama - Olay örgüsünü ve çatışmaları belirleme - Mekânı ve zamanı belirleme - Anlatıcı ve bakış açısını belirleme o Taslak metin oluşturma - Plan doğrultusunda metni yazma - Anlatım biçimlerinden (öyküleyici, betimleyici) ve tekniklerinden (diyalog, iç konuşma) yararlanma o Metni düzeltme ve geliştirme - Metin tutarlılığını değerlendirme - Anlatım bozukluklarını düzeltme - Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme o Yazılan metni paylaşma * Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, yapı unsurlarının oluşturulması ve anlatım özellikleri bakımından değerlendirilir. Dil Bilgisi: Noktalama Kuralları	Söyleyiş Özelliklerine Uygun Konuşma (Diksiyon) Türkçede vurgu ve tonlama konusunda bilgi verilir. Bu konuda aşağıdaki çalışmalardan biri veya birkaçı yapılır: o Örnek konuşma videolarını söyleyiş özellikleri açısından değerlendirme o Hikâye seslendirmeleri ve radyo tiyatrosu dinleme o Tekerleme söyleme o Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek sesli okuma çalışmaları yapma o Aynı metni farklı duyguları yansıtacak şekilde okuma

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
3	5	Şiir Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet döneminden hece ölçüsüyle yazılan iki şiir - Cumhuriyet döneminden aruz ölçüsüyle yazılan bir şiir - Cumhuriyet döneminden serbest tarzda yazılmış iki şiir * Bir tür olarak şiir hakkında genel bilgi verilir. * Şiir türü ve şiirin temel kavramları; söyleyici, nazım birimi, ölçü, kafiye, redif, ses akışını sağlayan diğer ahenk unsurları, nazım biçimi, nazım türü, edebî sanatlar (teşbih, istiare, mecazımürsel, teşhis ve intak) ve imge kavramı hakkında metinlerle ilişki kurularak bilgi verilir. * Söyleyici (şiirde konuşan; şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi/varlık) ile şiirin hitap ettiği kişiye/varlığa dikkat çekilir ve bu ilişkinin metnin anlamını nasıl etkilediği belirlenir. * Aruz ve hece ölçüsünün şiirin ahengine sağladığı katkı örneklerle vurgulanır. * Cumhuriyet döneminden hece ölçüsüyle yazılan şiirler hece ölçüsünü modern şiir anlayışıyla kullanan metinlerden seçilir. * Lirik, epik, satirik, didaktik, pastoral şiir türleri tanıtılır. İncelenen metinler bu türlerle ilişki kurularak açıklanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Kelimede Anlam - Kelimelerin anlam özellikleri (temel, yan, mecaz anlam; terim anlamı) - Kelimelerde anlam değişimleri (ad aktarması, anlam genişlemesi ve daralması, anlam iyileşmesi ve kötüleşmesi) * Kelimede anlamla ilgili konular; öncelikle okuma metinlerinden, gerektiğinde başka metinlerden alınan bölümler üzerinden işlenir.	Şiir Bir şiire benzeterek dize, beyit, dörtlük, bent yazma veya şiiri devam ettirme gibi çalışmalar yapılır.	Şiir Dinletisi Öğrencilerin beğendikleri şiirlerden oluşan bir dinleti hazırlamaları sağlanır.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
4	2	Makale Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında yazılmış birer bilimsel metin örneği * Bilimsel metinler ile edebî metinler arasındaki farklar belirtilerek bilimsel metinlerin genel özellikleri (teze dayalı olması, araştırma verileriyle desteklenmesi, yararlanılan kaynakların gösterilmesi ve anlatım dilinin nesnel olması) verilir. * Bilimsel metinlerde özetleme, alıntılama ve kaynak göstermenin nasıl yapıldığı, incelenen metinler üzerinde gösterilir. * Açıklayıcı anlatım biçimi örnek metinler üzerinden gösterilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Araştırmaya Dayalı Metin Yazma Aşağıdaki aşamalar doğrultusunda araştırmaya dayalı bir metin yazma çalışması yapılır. - o Hazırlık • Araştırma konusunu belirleme • Kaynak taraması yapma ve ilgili bölümleri seçme - o Planlama • Metnin temel bölümlerini belirleme • Bilgilerin hangi bölümlerde kullanılacağını belirleme - o Taslak metin oluşturma • Plan doğrultusunda metni yazma • Kaynaklardan yararlanma (özetleme, alıntılama) • Metin içinde ve sonunda kaynak gösterme - o Metni düzeltme ve geliştirme • Metin tutarlılığını değerlendirme • Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Yazılan metni paylaşma * Araştırmaya dayalı metinlerin yazımında kütüphanede ve İnternet'te kaynak taramasının nasıl yapıldığı ve sınırlandırıldığı örneklerle gösterilir. * Farklı kaynaklardaki bilgilerin bir metinde nasıl terkip edileceği örneklerle açıklanır. * Metin içinde ve sonunda bilimsel kaynak göstermeye ilişkin temel ilkeler örneklerle açıklanır. * Öğrencilerin yazdığı metinler, açıklayıcı anlatım biçiminin kullanımı, kaynaklardan yararlanma, bilgilerin düzenlenişi vb. açılardan değerlendirilir.	Sunu Hazırlama Bir sununun nasıl hazırlanacağı aşağıdaki hususlar açıklanarak örneklerle gösterilir. - o Sunu kapak sayfası hazırlama - o Sunu akışı sayfası hazırlama - o Sunuda yazı kullanımı • Anahtar kavramları ve önemli bilgileri yansıtma • Punto, yazı karakteri, satır sayısı vb.nin uygunluğu - o Sunuda görsel ve işitsel öğelerin kullanımı - o Yazı, görsel ve zemin ilişkisi * Sunuda konuşma metninin önemli noktalarının yer alması gerektiği, sununun konuşmayı destekleyen bir araç olduğu, sunuyu konuşmacının yönlendirmesi gerektiği vurgulanır. * Öğrencilerin sonraki ünitelerde gerçekleştireceği hazırlıklı konuşma çalışmalarında bu ilkelere uymaları gerektiği belirtilir.

DOKUZUNCU SINIF İKİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

9. SINIF / 2. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
5	5	Roman Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatından iki roman * Seçilen metinler, roman türünün karakteristik özelliklerini yansıtan eserlerden alınır. * Bir tür olarak roman hakkında genel bilgi verilir. * Romanın yapı unsurları (olay örgüsü, kişiler, mekân, zaman), tema, bakış açısı ve anlatıcı, tip ve karakter kavramları metinlerle ilişki kurularak açıklanır. * Romanda anlatıcının tutumunun olayların akışına ve metnin iletisine etkisi değerlendirilir. * Romanın hikâyeden ayrılan yönleri belirtilir, roman çeşitlerine (polisye, fantastik, tarihî vb.) girilmez. * Romanda temel çatışma ve diğer çatışmalar, olay örgüsüyle birlikte açıklanır. * Romanda anlatma, gösterme, özetleme tekniklerinin kullanımı örnekler üzerinden gösterilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Roman Aşağıdaki çalışmalardan biri veya birkaçı yapılır: - o Öğrencilerden okudukları bir romanın yapı unsurlarından birini veya birkaçını (kişiler, mekân, zaman, olay örgüsü) değiştirerek romana kısa eklemeler yapmaları istenir. - o Öğrencilerden bir romanın bir kesitini bakış açısı ve anlatıcıyı değiştirerek yazması istenir.	Hazırlıklı Konuşma Öğrencilerden kendilerine verilen konularda aşağıdaki aşamalarla hazırlıklı konuşma yapmaları istenir: - o Hazırlık • Konuyu, amacı ve hedef kitleyi belirleme • Konuşma konusuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapma - o Planlama • Konuşmanın temel bölümlerini belirleme • Her bölümde vurgulanacak hususları belirleme • Konuşma içeriğini süreye göre düzenleme • Konuşma metnini veya notlarını hazırlama • Konuşmada kullanılacak görsel ve işitsel araçları hazırlama • Konuşma provası yapma - o Sunum • Mekânı, hedef kitleyi, konuyu ve amacı dikkate alarak konuşma • Etkili bir başlangıç yapma • Önemli noktaları vurgulama • Konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanma • Konuşmada gerektiğinde özetlemelere başvurma • Konuşmayı uygun ifadelerle tamamlama • Konuşmayı planlanan sürede tamamlama

		Dil Bilgisi: Kelime Türleri İsim Sıfat Zamir * İsim konusuyla birlikte isim tamlaması ve isim-fiil; sıfat konusuyla birlikte sıfat tamlaması ve sıfat-fiil konusu anlatılmalıdır. * Dil bilgisi konuları, okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde ve metin içindeki işlevlerine dikkat çekilerek işlenir. Kitap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilere Cumhuriyet döneminde yazılmış bir roman okutulur. Okunan roman; yapı unsurları, tema, bakış açısı ve anlatıcı bakımından değerlendirilir.		
--	--	--	--	--

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
6	4	Tiyatro Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden üç tiyatro (trajedi, komedi, dram) örneği * Tiyatro türü hakkında genel bilgi verilir. * Trajedi, komedi, dram türlerinin genel özellikleri ve bu türlerin edebi akımlarla (Klasizm ve Romantizm) ilişkisi hakkında bilgi verilir. * Tiyatro metinlerinin biçimsel özellikleri (mekânın ve hareketlerin betimlenmesi, diyalog ve monologların yazılış biçimi, sahnelerin ayrılması, kişilerin belirtilmesi vb.) * Temel tiyatro terimleri (dekor, kostüm, suflör, replik, sahne, perde vb.) ve tiyatronun yapı unsurları (dramatik örgü, yer, zaman, çatışma) açıklanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Kısa Oyun Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruptan aşağıdaki aşamalarla 3-5 dakikada oynanabilecek kısa bir oyun yazmaları istenir: - o Hazırlık • Konu ve temayı belirleme • Oyundaki kişileri ve özelliklerini belirleme - o Planlama • Sahneyi/sahneleri belirleme • Dramatik örgüyü belirleme • Çatışmayı belirleme - o Taslak metni oluşturma • Dekor ve kostümle ilgili ayrıntıları yazma • Hareketlere ait betimlemeleri yazma • Diyalog ve monolog oluşturma - o Taslak metni geliştirme ve düzeltme • Metin tutarlılığını değerlendirme • Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Yazılan metni paylaşma * Bu uygulamada sınıfın düzeyine göre yazmayı kolaylaştırmak amacıyla öğrencilere farklı konular ve dramatik örgü örnekleri verilir.	Kısa Oyun Sahneleme Öğrenciler yazdıkları kısa oyunları aşağıdaki aşamalarla sahneler: - o Rol dağılımı yapma - o Sınıf imkânları dâhilinde sahne ve dekoru düzenleme - o Yazılan kısa oyunu sahneleme ve değerlendirme

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
7	3	Senaryo Türün Özelliklerini Yansıtan Metin Türk edebiyatından filmi çekilmiş bir hikâye veya romandan alınan metin, bu metinden üretilen senaryo ve filmin ilgili bölümü * Sinema sanatı hakkında genel bilgi verilir. * Edebiyat ile sinema; amaç ve yöntem bakımından karşılaştırılır, bunların aralarındaki ilişkiye değinilir ve bu iki sanatın benzer ve farklı yönleri ortaya konulur. * Senaryo ile edebî metnin farklılıkları belirlenir. * İncelenen metin üzerinden roman ve hikâye metni ile senaryo arasındaki ilişki, senaryo ile film arasındaki ilişki değerlendirilir.	Kısa Film Senaryosu Öğrenciler gruplara ayrılarak her gruptan aşağıdaki aşamalarla 3-5 dakikalık kısa bir film senaryosu yazmaları istenir: - o Taslak öykü (sinopsis) oluşturma - o Taslak öyküyü geliştirme - o Senaryo yazma * Taslak öykünün tema ve konu belirlendikten sonra tasarlanan film öyküsünün kısa bir özeti olduğu ve geniş zaman kipiyle yazıldığı bir örnek üzerinden açıklanır. * Taslak öykü geliştirilirken dramatik yapıda olaylar arasında bağlantıların kurulduğu, kişilerin tanıtıldığı, önemli diyalogların yazıldığı belirtilir. Ayrıca bu bölümün öyküleyici anlatımla yazıldığı bir örnek üzerinden açıklanır. * Bölüm, ayırım, sahne, çekim terimleri açıklanır. Senaryo yazma aşamasında; olayların ayrıntıları, kişileri, konuşma örgüsü, kullanılacak ses ve müzik unsurlarının belirlenmesi ve senaryoda kullanılması üzerinde durulur. * Bu uygulamada senaryo yazmayı kolaylaştırmak amacıyla öğrencilerden öyküleyici bir metni (masal, fabl, hikâye, roman vb.) veya metnin bir bölümünü senaryoya dönüştürmeleri istenebilir.	Kısa Film Hazırlama Yazılan senaryoyu kısa filme çekme ve sunma

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
8	2	Masal / Fabl Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Türk halk edebiyatından bir masal örneği Doğu edebiyatından bir masal örneği Divan edebiyatından fabl özelliği gösteren bir mesnevi örneği Batı edebiyatından bir fabl örneği * Seçilen metinler üzerinden masal türünün özellikleri, kalıp ifadeler ve masal planı (döşeme-serim-düğüm-çözüm-dilek) hakkında genel bilgi verilir. Türk ve dünya edebiyatındaki önemli masallara değinilir. * Fabl türünün özellikleri ve fabl yapısı (serim-düğüm-çözüm-öğüt) hakkında bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Fabl Aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir fabl yazma çalışması yapılır: - o Hazırlık • Konu ve temayı belirleme • Hayvanları ve temsil edecekleri insanî özellikleri belirleme - o Planlama • Olay örgüsünü (serim, düğüm ve çözüm bölümlerini) belirleme - o Taslak metin oluşturma • Plan doğrultusunda metni yazma • Hayalî ve olağanüstü unsurları kullanma • Öğüt bölümünü yazma - o Metni düzeltme ve geliştirme • Metin tutarlılığını değerlendirme • Anlatım bozukluklarını düzeltme • Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Yazılan metni paylaşma	Etkili Dinleme Dinleme türleri ve etkili dinlemenin ilkeleri açıklanır. Aşağıdaki çalışmalar veya benzerleri yapılır: - o Dinlediklerine yönelik soru sorma çalışmaları - o Dinlediklerini özetleme çalışmaları - o Eleştirel dinleme çalışmaları

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
9	2	Mektup / e-posta Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden bir özel, bir edebî mektup; iki e-posta örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Divan edebiyatından bir mektup örneği Tanzimat Dönemi'nden bir mektup örneği * Mektup türü hakkında kısa bilgi verilir. * Özel mektup ve edebî mektup arasındaki benzerlik ve farklılıklar belirtilir. * Seçilen metinlerden hareketle mektup türünün dil ve anlatım özellikleri hakkında bilgi verilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Mektup / e-posta Aşağıdaki aşamalar doğrultusunda mektup / e-posta yazma çalışması yapılır: - o Amaç ve muhatabı belirleme - o İçeriği belirleme - o Hitap ifadesini yazma - o Kendini tanıtm (ilk defa yazışma yapılıyorsa) - o İçeriği yazma - o Selam/sevgi/saygı ifadesi kullanma - o Ad-soyad, tarih, imza, adres yazma - o Dil, yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Mektubu/e-postayı gönderme	Açık Oturum Oluşturulacak 4-6 kişilik gruplarla aşağıdaki aşamalar uygulanarak açık oturum düzenlenir: - o Konuşmacıları belirleme - o Açık oturumu yönetecek başkanı belirleme - o Başkanın tartışma konusunu ve konunun önemini belirtmesi - o Başkanın konuşmacıları tanıtması ve konuşmacılara sırasıyla söz vermesi - o Seçilen konunun başkanın soruları doğrultusunda birkaç turda tartışılması - o Başkanın oturum sonunda konuyu toparlaması ve dinleyici sorularını alması * Açık oturum uygulamasından önce öğrencilere açık oturumun özellikleri hakkında kısa bilgi verilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
10	2	Günlük / Blog Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet döneminden iki günlük örneği - İki blog örneği * Günlük türünün özellikleri ve anı türünden farkları açıklanır. * Günlük türünün edebiyatımızdaki gelişimi hakkında ayrıntıya girilmeden bilgi verilir. * Bloglarda (İnternet ortamında oluşturulan kişisel sayfalar) günlük tutulabileceği belirtilir. Bloglarda yazılan günlüklerin diğer insanlarla paylaşıldığı, okuyucular tarafından yorumlanabildiği vurgulanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Günlük Günlük yazmada gözlem ve kişisel izlenimlerin önemi vurgulanarak öğrencilerden günlük yazması istenir. * Günlük yazmanın yaşanan bir günü özetlemek olmadığı vurgulanır. Günlükte, yaşanan / karşılaşılan bir olay veya durumun, kişide oluşturduğu duygu ve düşünceleri, içten bir anlatımla sunması gerektiği örneklerle açıklanır. Öğrencilerin günlük yazma çalışmasında bu hususa dikkat etmeleri istenir. Öğrencilerin yazdığı metinler değerlendirilir.	Panel Oluşturulacak 4-6 kişilik gruplarla aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir panel düzenlenir: - Konuşmacıları belirleme - Paneli yönetecek başkanı belirleme - Başkanın panel konusunu ve konunun önemini belirtmesi - Başkanın konuşmacıları tanıtmaları ve konuşmacılara sırasıyla söz vermesi - Her konuşmacının konunun farklı bir yönünü açıklaması - Başkanın oturum sonunda konuyu toparlaması ve dinleyici sorularını alması * Uygulanmadan önce panelin, bir konunun her konuşmacı tarafından farklı bir yönüyle ayrıntılı şekilde ele alındığı bir tartışma türü olduğu belirtilir. Konunun ele alınışı dışında, düzenlenme ve uygulanma şeklinin açık oturumla aynı olduğu vurgulanır.

7.2. ONUNCU SINIF ÜNİTELERİ ONUNCU SINIF BİRİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

10. SINIF / 1. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1	6	Hikâye Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Dede Korkut Hikâyeleri'nden bir örnek Divan edebiyatından kısa bir mesnevi Bir halk hikâyesi Tanzimat Dönemi'nden bir hikâye Millî Edebiyat Dönemi'nden bir hikâye * Türk edebiyatında hikâye türünün mitolojik metinler, halk hikâyeleri, divan edebiyatındaki mesneviler gibi yerli kaynakları olduğuna dikkat çekilir. * Dede Korkut Hikâyeleri hakkında kısa bilgi verilir ve bu hikâyelerin destandan halk hikâyesine geçiş örneği olduğu vurgulanır. * Mesnevi ve halk hikâyesinin tür özellikleri ve Türk edebiyatındaki gelişimi hakkında kısaca bilgi verilir. * Hikâyenin Tanzimat'tan Millî Edebiyat Dönemi'ne kadar gelişimi hakkında kısaca bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Hikâye Öğrencilerden 9. sınıfta öğrendiği yazma aşamalarını dikkate alarak bir hikâye yazmaları; bu hikâyelerde özellikle anlatma, gösterme, diyalog ve iç konuşma tekniklerini kullanmaları istenir. * Yazma uygulamasından önce örnek metinler üzerinden anlatma, gösterme, diyalog ve iç konuşma tekniklerinin bir hikâyenin oluşumuna katkısı açıklanır. * Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, bu tekniklerin kullanımı bakımından değerlendirilir.	Hazırlıklı Konuşma Öğrencilerden kendilerine verilen konularda aşağıdaki aşamalarla hazırlıklı konuşma yapmaları istenir: - o Hazırlık • Konuyu, amacı ve hedef kitleyi belirleme • Konuşma konusuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapma - o Planlama • Konuşmanın temel bölümlerini belirleme • Her bölümde vurgulanacak hususları belirleme • Konuşma içeriğini süreye göre düzenleme • Konuşma metnini veya notlarını hazırlama • Konuşmada kullanılacak görsel ve işitsel araçları hazırlama • Konuşma provası yapma - o Sunum • Mekânı, hedef kitleyi, konuyu ve amacı dikkate alarak konuşma • Etkili bir başlangıç yapma • Önemli noktaları vurgulama • Konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanma • Konuşmada gerektiğinde özetlemelere başvurma • Konuşmayı uygun ifadelerle tamamlama • Konuşmayı planlanan sürede tamamlama - o Değerlendirme

Dil Bilgisi: Kelime Türleri Fiil Zarf

- * Anlamlarına göre fiiller, fiilde zaman ve kip, anlam kayması, ek-fiil, yapılarına göre fiiller, fiilde çatı konuları açıklanır.
- * Zarf konusuyla birlikte zarf-fiil konusu da anlatılır.
- * Fiille ve zarfla ilgili bilgiler, öncelikle okuma metinlerinden, gerektiğinde farklı metinlerden alınan bölümler üzerinde gösterilir ve zarfların ve fiillerin metin içindeki işlevlerine dikkat çekilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	7	Şiir Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - İslamiyet'in kabulünden önceki Türk şiirinden bir koşuk, bir sagu - Geçiş dönemi (11-12. yüzyıl) Türk edebiyatından kısa metin örnekleri - Halk edebiyatından bir ilahi ve bir nefes - Halk edebiyatından üç mâni ve bir türkü - Halk şiirinden bir koşma - Divan şiirinden iki gazel - Divan şiirinden bir kaside - Divan şiirinden bir şarkı * Seçilen metinler üzerinden şiir türünün gelişimi, nazım biçimleri ve dönemlerin karakteristik özellikleri hakkında genel bilgi verilir. * Halk edebiyatından ilahi örneği Yunus Emre'nin şiirlerinden seçilir ve bu şiir üzerinden tasavvuf geleneği hakkında genel bilgi verilir. * Geçiş dönemi metinleri (Divanu Lügati't-Türk, Kutadgu Bilig, Atabetü'l Hakayık, Divan-ı Hikmet) hakkında kısaca bilgi verilir. Bu eserlerin Türkçenin gelişimine katkıları vurgulanır. * Divanu Lügati't-Türk'le ilgili bilgi verilirken eski Türk şiirine ait örneklerin bu sözlükte yer aldığı ve bu eserin Türkçenin ilk sözlüğü olduğu belirtilir. * Aşık tarzı halk şiirinde nazım biçimi ve türleri hakkında kısa bilgi verilir. * Kaside, gazel ve şarkının özellikleri hakkında bilgi verilir ve bu özellikler incelenen metinlerin üzerinde değerlendirilir.	Şiir Aşağıdaki çalışmalar yapılır: - o Mâni yazma çalışması - o Koşma yazma çalışması * Mâni ve koşma yazma çalışmalarında öğrencilerden türlerin şekil özelliklerine dikkat etmeleri istenir. * Öğrencilerin yazacakları koşmayı güzelleme, koçaklama, taşlama, ağıt türlerinden birini esas alarak yazabilecekleri belirtilir. * Koşma yazma çalışmasında öğrencilerden benzetme, kişileştirme, mecaz vb. sanatlardan yararlanmaları istenir. * Öğrencilerin yazdığı şiirler sınıfta değerlendirilir.	Şiir Dinletisi - Öğrencilerin bir grubundan aile büyüklerinden veya başka kişilerden mani derlemeleri ve bunları konularına göre tasnif ederek sınıfta okumaları istenir. - Öğrencilerin bir grubundan halk şiiri nazım biçimlerinden (koşma, semai, varsağı, destan, türkü, mani, ilahi, nefes vb.) oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve sunmaları istenir. Ders kitabına bu türlerden okuma metinleri konur. - Öğrencilerin bir grubundan divan şiiri nazım biçimlerinden (gazel, kaside, şarkı, rubai, terkibi bent vb.) oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve sunmaları istenir. * Bu dinletilerde öğrenciler, şairin rolüne bürünür, kendisi ve şiirin nazım biçimi hakkında kısa bilgi vererek şiiri okur.

	* Kasidenin konularına göre türleri hakkında bilgi verilir. * Gazel nazım biçimi ile müstezat ve serbest müstezat arasındaki ilişki açıklanır. * Divan şiirinden seçilecek metinlerin; divan şiiri zevk ve estetiğini yansıtmaya, divan şiiri dilinin bir “medeniyet dili” olduğunu hissettirmesine özen gösterilir. Ayrıca bu metinlerin öğrencilerin düzeyine uygun olmasına dikkat edilir. * Seçilen metinlerden hareketle 9. sınıfta verilen söz sanatları (teşbih, istiare, mecazımürsel) hatırlatılır; tenasüp, telmih, hüsnütalil, tecahülîarif, kinaye, tevriye, tariz sanatları açıklanır. Ayrıca divan şiirinin aşk anlayışı ve mazmunları hakkında bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Kelime Türleri Edat Bağlaç Ünlem * Bu ünitedeki dil bilgisi konuları, incelenen metinler veya başka kısa metinler üzerinde gösterilir. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metin içindeki işlevleri vurgulanır. Kitap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilere bir şiir antolojisi okutulur ve eser sınıfta değerlendirilir.		
--	--	--	--

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
3	3	Destan / Efsane Türün Özelliklerini Yansıtan Metin - Dünya edebiyatının ilk destanlarından bir örnek - Türk halk edebiyatından bir efsane örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından bir destan örneği - İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemden bir destan örneği 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından bir yapma destan örneği * Destan türü hakkında genel bilgi verilir. * Destanların doğuş nedenlerine ve oluşum aşamalarına değinilir. * Destanlarda geçen mitolojik unsurların; ortaya çıktıkları dönemin inanç, kültür, sanatıyla ilişkisi üzerinde durulur. * Destanların, ait oldukları toplumun millî kimliğiyle olan bağı değerlendirilir. * İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemden alınan destan örneği Battalnâme, Danişmendnâme, Saltuknâme veya Köroğlu Destanı'ndan seçilir. * Efsane türü hakkında genel bilgi verilir. * Efsanenin masal, destan ve halk hikâyesi ile benzerlik ve farklılıkları açıklanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Efsane ✍ Öğrencilerden yakın çevrelerindeki varlıklar, mekânlar, tarihi olaylar, tabiat olayları ve inanışlarla ilgili efsaneleri sözlü kültür kaynaklarından derlemeleri ve yazıya geçirmeleri ve sınıfta okumaları istenir.	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
4	2	Dilekçe/Tutanak Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler İki dilekçe örneği Bir olay tutanağı örneği Bir toplantı tutanağı örneği * Dilekçe ve tutanak türlerine ilişkin kısa bilgi verilir. * Farklı konulardaki örnekler üzerinden dilekçe ve tutanağı oluşturan unsurlar incelenir. * Dilekçe ve tutanaklardaki dil özellikleri açıklanır.	Dilekçe Aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir dilekçe yazma çalışması yapılır: - o Amacı ve muhatabı belirleme - o İçeriği belirleme - o Hitap ifadesini yazma - o Kendini takdim etme - o Sorun ve talebi belirtme - o Saygı ifadesi kullanma - o Ekleri belirtme (varsa) - o Adı-soyad, tarih, imza, iletişim bilgilerini belirtme - o Biçim, dil, yazım ve noktalama açısından kontrol etme Tutanak Aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir tutanak yazma çalışması yapılır: - o Tutanak türünü (olay tutanağı, toplantı tutanağı) belirleme - o Başlığı yazma - o Olayı / toplantıyı belirtme - o Yer, tarih, saat belirtme - o Kararları yazma (toplantı tutanağında) - o Kişiler ve unvanları yazma - o İmzaları atma * Öğrencilerin yazdığı dilekçe ve tutanaklar değerlendirilir.	

ONUNCU SINIF İKİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

10. SINIF / 2. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
5	5	Roman Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - Dünya edebiyatından bir roman örneği - Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından bir roman örneği - Servetifünun Dönemi'nden bir roman örneği - Millî Edebiyat Dönemi'nden bir roman örneği * Dünya edebiyatından alınan metin, roman türünün 19. yüzyıldaki klasik örneklerinden seçilir. * Türk edebiyatından alınan metinler dönemin karakteristik özelliklerini yansıtan romanlardan seçilir. * Romanda anlatıcının tutumunun olayların akışına ve metnin iletisine etkisi değerlendirilir. * Metinlerden hareketle Romantizm ve Realizm akımlarının romana etkisi değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Cümlelerin Öğeleri * Cümlelerin öğelerini belirlemeye yönelik çalışmalarda farklı kelime gruplarını içeren örnekler verilerek kelime gruplarının cümle öğelerinin oluşmasında ve belirlenmesindeki işlevi değerlendirilir. * Öge dizilişinin cümlelerin anlamına katkısı okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde gösterilir.	Roman Aşağıdaki yazma çalışmalardan biri yapılır: - Öğrencilerden okudukları bir romanın sonucunu değiştirerek yazmaları istenir. - Öğrencilerden bir romandan seçtikleri bir karakterle ilgili ruh çözümlemesi yapmaları istenir. * Öğrencilerin yazdığı metinler değerlendirilir.	Etkili Dinleme Aşağıdaki çalışmalar veya benzerleri yapılır: - Dinlediklerine yönelik soru sorma çalışmaları - Dinlediklerini özetleme çalışmaları - Eleştirel dinleme çalışmaları

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
6	4	Tiyatro Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - Geleneksel Türk tiyatrosundan üç metin (Karagöz, orta oyunu, meddah) - Tanzimat Dönemi tiyatrosundan bir metin - Millî Edebiyat Dönemi'nden bir metin * Geleneksel Türk tiyatrosu türleri tanıtılır. Bu türlerin genel özellikleri, bölümleri (mukaddime, muhavere, fasıl, bitiş), benzer ve farklı yönleri belirtilir. * Geleneksel tiyatronun modern tiyatrodan farkları üzerinde durulur. * Tanzimat tiyatrosu hakkında genel bilgiler verilir. Bu dönemde türün gelişimine katkı sağlayan sanatçılara değinilir, geleneksel Türk tiyatrosundan ve Batı tiyatrosundan ne şekilde yararlandığı kısaca açıklanır. * Millî Edebiyat Dönemi'nde tiyatronun gelişimi hakkında kısa bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Cümle Türleri * Yüklemin türüne, öğelerin dizilişine, yapısına, anlamına göre cümle türleri okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde ve işlevlerine dikkat çekilerek işlenir.	Kısa Oyun Öğrencilerden doğaçlama oynanacak orta oyunu için aşağıdaki aşamalarla hazırlık yapmaları istenir: - Kavuklu, Pişekâr ve oynayacak diğer tipleri (Karadenizli, Rumelili, Bekçi, Zenne vd.) belirleme - Mukaddime bölümünde Pişekâr'ın söyleyeceklerini belirleme - Muhavere bölümünde Kavuklu ile Pişekâr arasındaki komik konuşmayı; bu konuşmada Kavuklu'nun gerçekten başından geçmiş gibi anlattığı rüyanın içeriğini belirleme - Fasıl bölümünde iş arayan Kavuklu'nun bulduğu işi ve Pişekâr'ın ev arayan zennelere evi kiralamasının nasıl işleneceğini belirleme - Bitiş bölümünde Pişekâr'ın oyunu nasıl sonlandıracağını belirleme * Orta oyununun kalıp konulara (ev arama, iş arama) dayandığı, öğrencilerin hazırlayacakları ortaoyununda bu konuların işlenmesi gerektiği açıklanır. * Hazırlanacak orta oyununda, geleneksel Türk tiyatrosunun mizah unsurlarına (yanlış anlamalar, kelime oyunları, abartma, isimle karakter arasındaki uyum vb.) yer verilmesi istenir.	Kısa Oyun Sahneleme Öğrenciler tarafından hazırlığı yapılan orta oyunu sahnelenir. * Öğrencilerin hazırlayacakları orta oyununda sahne ikiye bölünerek bir tarafı "yeni dünya" bir tarafı "dükkân" olarak belirlenir. Oyunda kullanılacak aksesuarlar için sahnede bir sandık bulundurulur. Pişekâr'ın elinde bir şakşak olur. Oyunda dekor olmaz, oyuncular dekora ait unsurlar varmış gibi davranır.

Kitap Okuma ve Değerlendirme

Öğrencilere Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosundan bir eser okutulur ve eser sınıfta değerlendirilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
7	2	Anı Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından iki anı örneği * Türün Türk edebiyatındaki gelişimi ayrıntıya girilmeden açıklanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Anı Öğrencilerden birer anı yazmaları istenir. * Öğrencilerin anılarını yazarken duygularını, gözlemlerini ve izlenimlerini de paylaşması gerektiği vurgulanır. * Anı yazarken kip ve zaman kullanımındaki tutarlılığa dikkat edilmesinin gerekliliği üzerinde durulur. * Yukarıdaki hususlar öğrencilere örnek metinler üzerinde gösterilir. * Öğrencilerin yazdığı anı metinleri değerlendirilir. Dil Bilgisi: Anlatım Bozuklukları (Anlamsal Bozukluklar) * Gereksiz Sözcük Kullanılması * Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanılması * Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması * Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması * Deyim ve Atasözlerinin Yanlış Kullanılması * Anlam Belirsizliği * Mantık ve Sıralama Yanlışlığı	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
8	2	Haber Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler - Güncel gazete haberleri - İnternet haber metni * Haberi oluşturan unsurlar (5N 1K) açıklanır. * Haberde amacın ve odak noktasının değişmesinin haberin içeriğini ve dilini nasıl etkilediği aynı konuda yazılmış farklı bakış açılarına sahip haber örnekleri üzerinden açıklanır. * Haber metinlerinde bilgi ve yorum arasındaki farka dikkat çekilir. * Haber yazımında ters piramit tekniğinin nasıl kullanıldığı örneklerle açıklanır. * Haberlerde görsel unsurların kullanımıyla ilgili olarak dikkat edilmesi gerekenler örneklerle açıklanır. * Gazete, televizyon ve İnternet haberciliğinin farkları vurgulanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Haber Aşağıdaki aşamalar uygulanarak bir gazete haberi yazma çalışması yapılır: - Haberde kullanılacak bilgileri belirleme (5N 1K) - Haberin amacını ve odak noktasını belirleme - Ters piramit tekniğini kullanma - Üst başlık, başlık ve alt başlıkları belirleme - Özetleyici giriş - Ayrıntılar - Olayın geçmişi - Sonuç - Görsel kullanımı * Öğrencilerin yazdığı haber metinleri değerlendirilir. Dil Bilgisi: Anlatım Bozuklukları (Yapısal Bozukluklar) * Özne-Yüklem Uyumsuzluğu * Eklerle İlgili Yanlışlar * Öge Eksikliği * Yüklem Eksikliği * Tamlama Yanlışları * Bağlaç Yanlışları	Haber Sunma Öğrencilerden bir televizyon haberi hazırlamaları ve sunmaları istenir. - Haberi hazırlarken metni yazmanın yanı sıra habere ait sunucu konuşması ve haberin unsurlarına ait videolar hazırlamaları ve bu videoları birleştirmeleri istenir. - Hazırlanan videolar sınıfta değerlendirilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
9	2	Reklam Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Güncel gazete, televizyon, radyo reklamları ve broşür örnekleri Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Geçmiş dönemlerde yayımlanan gazete, dergi, radyo, televizyon reklamları, broşür ve ilan örnekleri Güncel gazete, dergi, radyo, televizyon reklamları, broşür ve ilan örnekleri * Reklam kavramı ve reklam metninin oluşturulmasındaki temel ilkeler açıklanır. * İncelenen reklam metinlerinde sözlü, yazılı ve görsel unsurların seçimi, bu unsurların hangi bağlamda ve nasıl bir düzenlemeyle sunulduğu değerlendirilir. * Örnekler üzerinden reklam metinlerinde okuyucuyu etkilemek için kullanılan tekniklerin (ihtiyaç algısı oluşturma, sevilen kişilerle ilişki kurma, olumlu çağrışım oluşturma, sınırlı seçeneklerden birini tercihe zorlama, gerçeğin bir kısmını örtme vb.) belirlenmesi ve değerlendirilmesi sağlanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Reklam Öğrencilerden aşağıdaki aşamalar doğrultusunda reklam metni hazırlamaları istenir: - o Reklamı yapılacak ürünü belirleme - o Reklamın yapılacağı medya aracını belirleme - o Ürünün vurgulanacak özelliğini/özelliklerini belirleme - o Reklam sloganını belirleme - o Reklam metnini yazma - o Ses, müzik ve görselleri belirleme * Öğrencilerin yazdığı reklam metinleri değerlendirilir.	Reklam Filmi Öğrencilerden bir ürünü, okulunu, üyesi olduğu kulübü, bir mesleği vb. tanıtan bir reklam videosu çekmeleri ve sunmaları istenir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
10	3	Deneme Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden iki deneme örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Batı edebiyatından bir deneme 1923-1940 dönemi Türk edebiyatından bir deneme 1940-1960 dönemi Türk edebiyatından bir deneme * Deneme türü hakkında kısa bilgi verilir. * Denemede açıklayıcı ve tartışmacı anlatım biçimlerinden nasıl yararlanıldığı örnekler üzerinden gösterilir. * Denemede yazarın tutumunun metnin etkisine etkisi değerlendirilir. * Batı edebiyatından alınan deneme örneğinin, türün ilk metinlerinden olmasına özen gösterilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Deneme Aşağıdaki aşamalar uygulanarak deneme yazma çalışması yapılır: - o Hazırlık • Konu ve ana düşünceyi belirleme • Metinde ele alınabilecek bilgi ve düşünceleri belirleme - o Planlama • Metnin temel bölümlerini ve bu bölümlerde değinilecek bilgi ve düşünceleri sıralama - o Taslak metin oluşturma • Plan doğrultusunda metni yazma • Düşünceyi geliştirme yollarını kullanma - o Metni düzeltme ve geliştirme • Metin tutarlılığını değerlendirme • Anlatım bozukluklarını düzeltme • Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Yazılan metni paylaşma * Öğrencilerin denemelerinde açıklayıcı ve tartışmacı anlatım biçimlerinin kullanımı değerlendirilir. * Öğrencilerin yazdıkları denemelerde herhangi bir durum, varlık veya kavramla ilgili düşüncelerini kişisel yorumlarıyla, derinlikli biçimde yazmalarının önemi vurgulanır. Öğrencilerin yazdığı metinler bu açılardan değerlendirilir.	

7.3. ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTELERİ ON BİRİNCİ SINIF BİRİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

11. SINIF / 1. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1	6	Hikâye Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet döneminde (1923-1940) yazılmış iki hikâye - Cumhuriyet döneminde (1940-1980) yazılmış üç hikâye - Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında hikâye türünün gelişimi hakkında kısaca bilgi verilir. 1923-1940 döneminden seçilecek metinlerin biri olay ve biri durum hikâyesi olmalıdır. 1940-1980 döneminden alınan metinler farklı eğilimleri temsil eden (bireyin iç dünyasını esas alan, toplumcu gerçekçi, millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan) hikâyelerden seçilir. - İncelenen metinlerde iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı tekniklerinin bu hikâyelerin oluşumuna katkısı açıklanır. - Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. - Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Hikâye Öğrencilerden hikâye yazma aşamalarını dikkate alarak bir hikâye yazmaları ve bu hikâyelerde özellikle iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı tekniklerini kullanmaları istenir. - Hikâye çalışmasından önce örnek metinler üzerinden modern hikâyelerde kullanılan iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı tekniklerinin bu hikâyelerin oluşumuna katkısı açıklanır. - Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, bu tekniklerin kullanımı bakımından değerlendirilir.	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	5	Şiir Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - Tanzimat Dönemi'nden iki şiir - Servetifünun Dönemi'nden iki şiir - Fecriati topluluğundan bir şiir - Millî Edebiyat Dönemi'nden üç şiir - Cumhuriyet'in ilk döneminden hece ölçüsüyle yazılmış bir şiir örneği * Tanzimat birinci ve ikinci dönem şairlerinden alınan birer metin üzerinden bu dönem şairlerinin şiir türüne getirdiği yenilikler ve şiir anlayışları hakkında bilgi verilir. * İncelenen metinler üzerinden Servetifünun döneminin şiir anlayışı açıklanır ve bu anlayışın oluşmasında Parnasizm, Sembolizm akımlarının etkisi vurgulanır. * Fecriati topluluğunun Servetifünun şiir anlayışını sürdürdüğü vurgulanır. Ayrıca "Fecr-i Ati Edebî Beyanname'si"nde ileri sürülen düşünceler değerlendirilir. * Millî Edebiyat'ın eğilimlerini yansıtan bir şiirin yanı sıra dönemin bağımsız isimlerinden Mehmet Âkif Ersoy'un bir şiiri değerlendirilir, "manzume" ve "manzum hikâye" kavramları açıklanır. Ayrıca aynı dönemden Yahya Kemal Beyatlı'nın bir şiirinden hareketle bu dönemdeki "saf şiir" anlayışı ve özellikleri hakkında bilgi verilir.	Şiir Öğrencilerden istedikleri tema ve türde birer şiir yazmaları istenir. * Şiir yazma çalışmasından önce öğrencilere şiir dilinin özellikleri (imge kullanımı, kelimelerin duygu ve çağrışımlar değeri, ahenk unsurları, söz sanatları, söz dizimi vb.) konusunda örnekler verilir ve öğrencilerden yazacakları şiirde bu unsurlardan yararlanmaları istenir.	Şiir Dinletisi Öğrencilerden bu ünite'deki okuma çalışmalarında değinilen dönemlere ait şiir örneklerinden oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve sunmaları istenir. * Bu dinletide öğrenciler, bir sohbet ortamında farklı şiir anlayışlarını temsil eden şairlerin rollerine bürünür. Bu şairlerin şiir ve sanat hakkındaki görüşleri diyaloglar halindeki tartışmalarla kısa bir drama içinde yansıtılır. Öğrenciler dramada temsil ettikleri şairin şiirlerinden bağlama uygun örnekler de okur. * Bu çalışmada öğretmen, kaynak bulma, metin yazma, şiir seçimi ve sahneleme konusunda rehberlik yapar. * Şiir dinletisinden sonra değerlendirme yapılır.

- * Cumhuriyet döneminden seçilen metinlerden hareketle hece ölçüsü etrafında oluşan edebî anlayış hakkında bilgi verilir.
- * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir.
- * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.

Kitap Okuma ve Değerlendirme

 Cumhuriyet döneminden bir şiir kitabı veya bir şiir antolojisi okutulur ve eser sınıfta değerlendirilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
3	3	Makale Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında yazılmış birer bilimsel metin örneği * Bilimsel metinlerle edebî metinler arasındaki farklar belirtilerek bilimsel metinlerin genel özellikleri (teze dayalı olması, araştırma verileriyle desteklenmesi, yararlanılan kaynakların gösterilmesi, anlatım dilinin nesnel olması vb.) verilir. * Bilimsel metinlerde özetleme, alıntılama ve kaynak göstermenin nasıl yapıldığı incelenen metinler üzerinde gösterilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Tartışma Metni Öğrencilerden aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir tartışma metni yazması istenir: - o Hazırlık • Konuyu, veriyi, iddiayı, karşı iddiayı, sonucu belirleme - o Planlama • Destek ve çürütme gerekçelerini belirleme • Koşullu kabulü belirleme (varsa) • Ana birimler ve yardımcı birimleri ilişkilendirme ve sıraya koyma - o Taslak metin oluşturma • Plan doğrultusunda metni yazma • Düşünceyi geliştirme yollarından yararlanma - o Metni düzeltme ve geliştirme • Metin tutarlılığını değerlendirme • Anlatım bozukluklarını düzeltme • Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - o Yazılan metni paylaşma ve değerlendirme * Tartışma metninin iki zıt görüşün olduğu bir konuda yazarın bir iddiayı destekleyip karşı iddiayı çürütmeye çalıştığı metin türü olduğu açıklanır. * Bir örnek üzerinden tartışma metninin ana birimleri (veri, iddia, karşı iddia, sonuç) ve yardımcı birimleri (destek gerekçesi, çürütme gerekçesi, koşullu kabul) açıklanır. * Tartışma metinlerinde veri birimi oluşturulurken açıklayıcı anlatımdan; iddia ve karşı iddia birimleri oluşturulurken tartışmacı anlatımdan yararlanılacağı vurgulanır. * Öğrenci metinleri tartışma birimlerinin kullanımı açısından değerlendirilir.	Münazara Münazaranın özellikleri verilerek öğrencilerden aşağıdaki aşamalar doğrultusunda bir münazara örneği sunmaları istenir: - o İddia ve karşı iddiayı savunan üçer kişilik iki grubun oluşturulması - o İddiayı savunan birinci konuşmacının argüman içeren bir “tasarı” sunması - o Karşı iddiayı savunan birinci konuşmacının sunulan tasarıya karşı çıkması ve argümanları çürütmesi - o İddiayı savunan ikinci konuşmacının karşı iddiayı savunanların argümanlarını çürütmesi ve yeni argümanlar sunması - o Karşı iddiayı savunan ikinci konuşmacının iddiayı savunanların argümanlarını çürütmesi ve yeni argümanlar sunması - o İddiayı savunan üçüncü konuşmacının yeni argümanlar sunmadan karşı iddiayı savunanların argümanlarını çürütmesi - o Karşı iddiayı savunanlardan üçüncü konuşmacının yeni argümanlar sunmadan iddiayı savunanlarının argümanlarını çürütmesi - o Karşı iddiayı savunanları temsilen birinci veya ikinci konuşmacının özet yapması ve münazara boyunca iki tarafın çatıştığı noktaları tespit etmesi

11. SINIF / 1. DÖNEM

				o İddiayı savunanları temsilen birinci veya ikinci konuşmacının özet yapması ve münazara boyunca iki tarafın çatıştığı noktaları tespit etmesi. * Argümanın gerekçelendirilmiş tez olduğu açıklanır. * Bir münazarada her konuşmacıya verilen süre belirtilir. * Münazaranın başında ve sonunda karşı tarafa soru yöneltilemeyeceği belirtilir. * Münazaranın bir jüri tarafından değerlendirileceği vurgulanır.
--	--	--	--	---

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
4	2	Sohbet / Fıkra Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet döneminden bir sohbet örneği - Cumhuriyet döneminden bir fıkra örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet öncesi dönemden bir fıkra örneği - Cumhuriyet öncesi dönemden yazılmış bir sohbet örneği * Sohbet ve fıkra türüyle ilgili kısa bilgi verilir. * Sohbet, fıkra ve denemenin benzerlikleri ve farklılıkları belirtilir. * Düşünce yazısı olan fıkra ile mizahi fıkranın farklılığı vurgulanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Fıkra Öğrencilerden aşağıdaki aşamaları takip ederek güncel bir konuda fıkra yazmaları istenir: - Hazırlık - Konu ve ana düşünceyi belirleme - Metinde kullanılacak bilgi, düşünce, anekdot, mizah, anı, örnek vb. belirleme - Gündemle ilişki kurma - Planlama - Metnin temel bölümlerini ve bu bölümlerde değinilecek bilgi ve düşünceleri sıralama - Taslak metni oluşturma - Metni düzeltme ve geliştirme - Metin tutarlılığını değerlendirme - Anlatım bozukluklarını düzeltme - Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - Paylaşma * Öğrencilerin yazma çalışmaları tamamlandıktan sonra seçilen metinler değerlendirilir.	Söyleşi Öğrencilerin organizasyonu ile sınıfta veya okuldaki bir salonda mesleğinde uzman kişilerle bir söyleşi gerçekleştirilir. * Söyleşinin gerçekleştirilmesi için bir konuşmacının davet edilmesi, afiş hazırlama, salonun hazırlanması, söyleşi yapılacak kişinin öz geçmişinin sunulması, soruların hazırlanması vb. işler öğrenciler arasında görev dağılımı yapılarak yürütülür.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
5	2	Biyografi / Otobiyografi Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminde yazılan bir biyografi örneği Cumhuriyet döneminde yazılan bir otobiyografi örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Divan edebiyatından bir tezkire örneği * Biyografi ve otobiyografi hakkında kısa bilgi verilir. Bu türlerin benzerlik ve farklılıkları açıklanır. * Divan edebiyatında tezkirelerle ilgili kısa bilgi verilerek biyografilerle karşılaştırılır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Öz Geçmiş Öğrencilerden aşağıdaki başlıklar doğrultusunda öz geçmişlerini yazmaları istenir: - o Kişisel Bilgiler (isim, doğum tarihi ve yeri, medeni durum, askerlik durumu vb.) - o İletişim Bilgileri (adres, telefon, e-posta vb.) - o Öğrenim Bilgileri - o İş Deneyimi - o Yeterlilikler (bilgisayar, yabancı dil vb.) - o İlgili Alanları - o Ödüller (varsa) - o Referanslar (istenirse) vb. * Yazma çalışmasından önce öz geçmişin işlevleri ve türleri hakkında kısa bilgi ve örnekler verilir. * Öğrencilere öz geçmişlerini o anki durumlarına uygun biçimde veya on yıl sonraki durumlarını hayal ederek yazabilecekleri söylenebilir.	İş Görüşmesi Öğrencilerden sınıfta bir iş görüşmesini canlandırmaları istenir. Yapılan görüşme sınıfça değerlendirilir. * Uygulama öncesinde bir iş görüşmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar (özgüven, ses tonu, kıyafet seçimi, oturuş şekli, beden dili, sorulara açık ve net cevaplar verme vb.) hatırlatılır.

ON BİRİNCİ SINIF İKİNCİ DÖNEM

11. SINIF /2. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
6	5	Roman Türün Gelişimini Yansıtan Metinler 1923-1960 arasından bir roman örneği 1960 sonrasından iki roman örneği - Türk dünyası edebiyatından bir roman örneği * 1923-1960 arasından bir roman örneği Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu veya Halide Edip Adıvar'ın eserleri arasından seçilir. * 1960 sonrasından alınan romanlardan biri modern, diğeri postmodern romanlardan seçilir. * Türk romanında modernizmin etkilerini yansıtan roman örneği üzerinden modernizm akımının metnin yapısını şekillendiren özellikleri ve modern romana özgü anlatım teknikleri (bilinç akışı, iç çözümleme, geriye dönüş) hakkında bilgi verilir. * Türk romanında postmodernizmin etkilerini yansıtan roman örneği üzerinden postmodernizm akımının metnin yapısını şekillendiren özellikleri (üst kurmaca, metinler arasılık, fantastik öğeler, tarihe yönelme) ve anlatım öğeleri (pastiş, parodi, ironi) hakkında bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Kitap Okuma ve Değerlendirme 1923-1980 arasında yazılan bir Türk romanı okutulur ve sınıfta değerlendirilir.	Roman Aşağıdaki yazma çalışmalarından biri veya birkaçı yapılır: - Öğrencilerden gerçek hayattan bir ögeyi (kişi, olay, mekân, durum vb.) herhangi bir romanın parçası gibi yazmaları istenir. - Öğrencilerden iki ayrı romanın kişilerini aynı ortamda buluşturarak kısa bir roman kesiti yazmaları istenir. - Öğrencilerden okudukları romanın bir kesitini parodi olarak yazmaları istenir.	Hazırlıklı Konuşma Öğrencilerden kendilerine verilen konularda aşağıdaki aşamalarla hazırlıklı konuşma yapmaları istenir: - Hazırlık - Konuyu, amacı ve hedef kitleyi belirleme - Konuşma konusuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapma - Planlama - Konuşmanın temel bölümlerini belirleme - Her bölümde vurgulanacak hususları belirleme - Konuşma içeriğini süreye göre düzenleme - Konuşma metnini veya notlarını hazırlama - Konuşmada kullanılacak görsel ve işitsel araçları hazırlama - Konuşma provası yapma - Sunum - Mekânı, hedef kitleyi, konuyu ve amacı dikkate alarak konuşma - Etkili bir başlangıç yapma - Önemli noktaları vurgulama - Konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanma - Konuşmada gerektiğinde özetlemelere başvurma - Konuşmayı uygun ifadelerle tamamlama - Konuşmayı planlanan sürede tamamlama - Değerlendirme

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
7	4	Tiyatro Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden (1923-1940) bir dram, bir komedi örneği 1940 sonrasında bir komedi, bir dram, bir trajedi örneği * Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında tiyatro türünün gelişimi, yönelimleri genel olarak açıklanır. Batı edebiyatındaki tiyatro geleneği ile ilişkisi vurgulanır. * Türün gelişimine katkı sağlayan sanatçılara kısaca değinilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Kısa Oyun Öğrencilerden trajedi, komedi ve dram türlerinden birini seçerek türün özelliklerine uygun bir sahne yazmaları istenir.	Kısa Oyun Sahneleme Öğrenciler yazdıkları kısa oyunlu aşağıdaki aşamalarla sahneler: - o Rol dağılımını ve kostümleri belirleme - o Sahne ve dekoru düzenlenme - o Sahneleme ve değerlendirme

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
8	2	Mülakat Türün Özelliklerini ve Gelişimini Yansıtan Metin Cumhuriyet öncesinden bir mülakat örneği Cumhuriyet döneminden iki mülakat örneği * Mülakat türünün özellikleri ve hazırlanma aşamalarıyla ilgili kısa bilgiler verilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Mülakat Öğrencilerden aşağıdaki aşamalarla bir mülakat yapmaları istenir: - o Mülakat yapılacak konu ve kişiyi belirleme - o Mülakat yapılacak konu ve kişiyle ilgili araştırma yapma - o Soruları hazırlama - o Mülakat yapılacak kişiden randevu alma - o Mülakatı gerçekleştirme ve kayıt altına alma - o Kaydı yazıya aktarma ve yazıyı düzenleme - o Görsel tasarım - o Metni paylaşma	Mülakat Öğrenciler tarafından hazırlanan mülakatlar sınıfta sunulur ve değerlendirilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
9	3	Eleştiri Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden üç eleştiri örneği * Eleştirinin tanımı, türleri ve gelişimiyle ilgili kısa bilgi verilir. * Eleştirinin amacının sanat eserinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymak olduğu vurgulanır. Eleştirinin sanatın ve sanatçının gelişimindeki rolü belirtilir. * Bu örneklerden ikisi Cumhuriyet döneminde yazılan edebî eleştiriden; biri de film eleştirisinden seçilir. * Yazarın tutumunun eleştirinin niteliğine etkisi değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Eleştiri Öğrencilerden okudukları bir roman, hikâye veya şiirle ilgili olarak aşağıdaki aşamalarla bir eleştiri yazmaları istenir: - o Eleştirisi yazılacak eseri belirleme - o Değerlendirilecek yönleri belirleme - o Eseri inceleme, notlar alma - o Görüşlerini gerekçeleriyle yazıya geçirme - o Yazdığı eleştiri metnini dil ve anlatım yönünden kontrol etme - o Metni paylaşma	Eleştiri (Kitap Eleştirisi) Öğrencilerden okudukları bir kitabı tanıtmaları ve kitaba dair eleştirilerini sözlü olarak sunmaları istenir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
10	2	Söylev Türün Özelliklerini Yansıtan Metin Cumhuriyet dönemine ait söylev örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından söylev örneği 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından söylev örneği * Söylev türünün özellikleri hakkında kısa bilgi verilir. * Türün dünya ve Türk edebiyatındaki ilk örneklerine değinilir, bir söylev örneği olarak Göktürk Yazıtları'ndan bir bölüm incelenir. * Cumhuriyet dönemine ait söylev örneği Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk adlı eserinden alınır.	Söylev Öğrencilerden aşağıdaki aşamalarla bir söylev metni yazmaları istenir: - o Konuşma konusunu ve hedef kitleyi belirleme - o Hitap ifadesini belirleme - o Ana düşünceyi ve yardımcı düşünceleri belirleme - o Kitle psikolojisini oluşturacak duygusal unsurları belirleme - o Konuşma metninin planını hazırlama - o Konuşma metnini yazma ve düzeltme	Söylev Öğrencilerden yazma çalışmalarında hazırladıkları söylevi sınıfta sunmaları istenir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
11	2	Gezi Yazısı Türün Özelliklerini ve Gelişimini Yansıtan Metinler Cumhuriyet Döneminden iki gezi yazısı Divan edebiyatından bir gezi yazısı * Gezi yazısının özellikleri ve anı türünden farkı açıklanır. Türün Türk edebiyatındaki gelişimi ayrıntıya girilmeden değerlendirilir. * Türün özellikleri ve benzer türlerden (günlük, anı, otobiyografi) ayrılanyönleri açıklanır. * Divan edebiyatından seçilen gezi yazısı Evliya Çelebi'nin Seyahatnâme'sinden alınır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Gezi Yazısı Öğrencilerden gezdikleri bir yer hakkında gezi yazısı yazmaları istenir: * Gezi yazısı yazma çalışmasında ön araştırma yapma, gözlem yapma, not alma, fotoğraf çekme, önemli ve ilginç noktaları tespit etme ve betimlemelerden yararlanmanın önemi vurgulanır. * Okuma çalışmalarında incelenen metinlerde bu unsurların etkisi değerlendirilir ve öğrencilerden yazılarında bu unsurlardan yararlanmaları istenir.	

7.4. ON İKİNCİ SINIF ÜNİTELERİ ON İKİNCİ SINIF BİRİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

12. SINIF / 1. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1	6	Hikâye Türün Gelişimini Yansıtan Metinler 1980 sonrası dönemde yazılmış dört hikâye örneği Küçürek hikâye örnekleri * 1980 sonrası dönemden seçilen hikâyelerin farklı eğilimleri ve farklı anlatım tekniklerini yansıtmalarına dikkat edilir. * İncelenen metinler üzerinden modern ve postmodern metinlerde kullanılan iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı gibi anlatım teknikleri ile pastiş, parodi, ironi gibi öğelerin hikâyelerin oluşumuna katkısı açıklanır. * Küçürek hikâye hakkında kısa bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Kitap Okuma ve Değerlendirme Bir hikâye antolojisi veya bir yazara ait hikâye kitabı okutulur ve sınıfta değerlendirilir.	Hikâye Öğrencilerden bir hikâye yazmaları istenir. * Öğrencilerden yazdıkları hikâyelerde iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı gibi anlatım teknikleri ile pastiş, parodi, gülünç dönüştürüm gibi öğeleri kullanmaları istenir. * Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, tekniklerin kullanımı bakımından değerlendirilir.	Hazırlıklı Konuşma Öğrencilerden kendilerine verilen konularda aşağıdaki aşamalarla hazırlıklı konuşma yapmaları istenir: o Hazırlık - Konuyu, amacı ve hedef kitleyi belirleme - Konuşma konusuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapma o Planlama - Konuşmanın temel bölümlerini belirleme - Her bölümde vurgulanacak hususları belirleme - Konuşma içeriğini süreye göre düzenleme - Konuşma metnini veya notlarını hazırlama - Konuşmada kullanılacak görsel ve işitsel araçları hazırlama - Konuşma provası yapma o Sunum - Mekânı, hedef kitleyi, konuyu ve amacı dikkate alarak konuşma - Etkili bir başlangıç yapma - Önemli noktaları vurgulama - Konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanma - Konuşmada gerektiğinde özetlemelere başvurma - Konuşmayı uygun ifadelerle tamamlama - Konuşmada süreyi verimli kullanma o Değerlendirme

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	8	Şiir Türün Gelişimini Yansıtan Metinler 📄 Yedi Meşale Topluluğu'ndan bir şiir 📄 Toplumcu eğilimleri yansıtan bir şiir 📄 Cumhuriyet döneminden mistik yönelimleri yansıtan bir şiir 📄 Cumhuriyet dönemi bağımsız şairlerinden üç şiir 📄 Garip şiirinden bir örnek 📄 Mavi Hareketi'nden bir şiir 📄 İkinci Yeni şiirinden bir örnek 📄 Hisar Topluluğu'ndan bir şiir örneği 📄 Cumhuriyet döneminden dinî duyarlılıkları yansıtan bir şiir 📄 Cumhuriyet döneminden iki halk şiiri örneği 📄 1980 sonrası Türk şiirinden üç örnek * Ünite başında Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin genel bir değerlendirmesi yapılır. Bu noktada özellikle Cumhuriyet dönemi Türk şiirinde serbest şiir anlayışının ortaya çıkışı ve gelişimi üzerinde durulur. * Cumhuriyet dönemi bağımsız şairlerinden Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Muhip Dıranas, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Behçet Necatigil, Cahit Külebi vb. şairlerden üç şiir incelenir.	Şiir ✍ Öğrencilerden istedikleri temada serbest ölçüyle birer şiir yazmaları istenir. * Serbest ölçüyle yazılan şiirlerde ahengin; söz dizimi, kelime ve ses tekrarları (aliterasyon, asonans) vb. ile sağlandığı vurgulanır.	Şiir Dinletisi 🗣 Öğrencilerden Cumhuriyet dönemi Türk şiirinden ve Türk dünyasına ait şiirlerden oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve şiirleri ezbere okuyarak sunmaları istenir.

		* Cumhuriyet Dönemi şairlerinin etkilendiği sanat ve düşünce akımları (sezgicilik, gerçeküstçülük, fütürizm) hakkında genel bilgi verilir. Bu akımların Türk şiiri üzerindeki etkisi incelenen şiirlerle ilişki kurularak kısaca değerlendirilir. * Yukarıda adı geçen şiir toplulukları ve şairlerin sanat anlayışları hakkında kısa bilgiler metinler incelenmeden önce verilir. * Seçilen metinler verilen bu bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.		
--	--	---	--	--

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
3	2	Anı Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Cumhuriyet öncesi Türk edebiyatından bir anı örneği Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından iki anı örneği * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Anı Öğrencilerden birer anı yazmaları istenir. * Öğrencilerin anılarını yazarken duygularını, gözlemlerini ve izlenimlerini de paylaşması gerektiği vurgulanır. * Anı yazarken kip kullanımındaki tutarlılığının önemi vurgulanır. * Öğrencilerin yazdığı anılar değerlendirilir.	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
4	2	Senaryo Türün Özelliklerini Yansıtan Metin Türk edebiyatından filmi çekilmiş bir hikâye veya bir romandan alınan metin, bu metinden üretilen senaryo ve filmin ilgili bölümü * Sinema sanatı hakkında 9. sınıfta verilen bilgiler hatırlatılır. * Senaryo ile edebî metnin farklılıkları belirlenir. * İncelenen metin üzerinden roman ve hikâye metni ile senaryo arasındaki ilişki, senaryo ile film arasındaki ilişki değerlendirilir.	Kısa Film Senaryosu 9. sınıftaki senaryo yazma aşamaları uygulanarak öğrencilerden 5-7 dakikada canlandırılacak bir kısa film senaryosu yazmaları istenir. * Öğrencilerin yazdığı metinler değerlendirilir.	Kısa Film Hazırlama Yazılan senaryoyu filme çekme ve sunma * Öğrencilerin hazırladığı filmler değerlendirilir.

ON İKİNCİ SINIF İKİNCİ DÖNEM ÜNİTELERİ

12. SINIF / 2. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
5	8	Roman Türün Gelişimini Yansıtan Metinler 1923-1980 arasında farklı duyarlılıklarla yazılmış üç roman 1980 sonrasında farklı duyarlılıklarla yazılmış iki roman * 1923-1980 arası Türk romanında toplumsal ve kültürel eğilimlerin yansımaları hakkında genel bilgi verilir. Bu çerçevede, biri millî-tarihî duyarlılığı, biri dinî duyarlılığı öne çıkaran, biri de toplumcu düşünceye dayanan birer roman seçilir; bu roman türlerinin özellikleri ve Türk romanındaki yeri değerlendirilir. * 1980 sonrası romanlardan biri polisiye-macera diğeri fantastik roman türünden seçilir. Bu roman türleri hakkında kısa bilgiler verilir. * Seçilen metinler verilen bu bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Kitap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilere 1980 sonrasında yazılan bir Türk romanı okutulur ve sınıfta değerlendirilir.	Roman Aşağıdaki yazma çalışmalarından biri yapılır: - o Öğrencilerden farklı toplumsal ve kültürel eğilimlerden birini (millî-tarihî, dinî, toplumcu vb.) benimseyen bir anlatıcının dilinden gerçek hayatta karşılaşılabilecek bir olaya bakış açısını yansıtan bir roman kesiti yazmaları istenir. - o Öğrencilerden polisiye-macera veya fantastik türe örnek olabilecek bir roman kesiti yazmaları istenir.	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
6	5	Tiyatro Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Cumhuriyet döneminden (1940 sonrası) bir dram, bir komedi, bir trajedi örneği Cumhuriyet döneminden (1940 sonrası) bir epik tiyatro örneği * Cumhuriyet dönemi Türk tiyatrosunun genel değerlendirmesi yapılır. * Dram, komedi ve trajedi türüyle ilgili daha önceki sınıflarda verilen bilgiler hatırlatılır. Epik tiyatro hakkında kısaca bilgi verilir. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Radyo Tiyatrosu Öğrencilerden bir tiyatro metninin bir bölümünü veya tamamını aşağıdaki hususlara dikkat ederek radyo tiyatrosuna dönüştürmeleri istenir. * Radyo tiyatrosunda olayların karşılıklı konuşmalarla ilerlediği, dinleyicilerin bilmesi istenen ayrıntıların oyun kişilerine söylenerek verilmesi gerektiği vurgulanır. * Oyuncuların hareketleri, duyguları ile oyunda kullanılacak efektlerin (telefon, otomobil, kapı sesi vb.) parantez içinde yazılması gerektiği belirtilir.	Radyo Tiyatrosu Dinleme ve Seslendirme Öğrencilere bir radyo tiyatrosu dinletilir. Öğrencilerden yazdıkları radyo tiyatrosunu seslendirmeleri ve sınıfta sunmaları istenir. * Radyo oyunu seslendirmesinde oyun başı, oyun sonu ve sahne geçişlerinde çalmak için müzik belirlenmesi gerektiği açıklanır. * Seslendirme sırasında oyun metninde parantez içinde verilen efektlerin kullanılması gerektiği belirtilir. * Dinlenen oyunlar sesin kullanımı ve canlandırma açısından değerlendirilir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
7	3	Deneme Türün Gelişimini Yansıtan Metinler 1960-1980 dönemi Türk edebiyatından bir deneme örneği 1980 sonrası Türk edebiyatından iki deneme örneği * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Kitap Okuma ve Değerlendirme Bir deneme kitabı (antoloji veya bir yazara ait) okutulur ve sınıfta değerlendirilir.	Deneme Öğrencilerden belirledikleri bir konuda deneme yazmaları istenir. * Öğrencilerin yazdıkları denemelerde herhangi bir durum, varlık veya kavramla ilgili düşüncelerini kişisel yorumlarıyla, derinlikli biçimde yazmalarının önemi vurgulanır. Seçilen öğrenci metinleri bu açılarından değerlendirilir.	

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
8	2	Eleştiri Türün Gelişimini Yansıtan Metinler Tanzimat Dönemi'nden bir eleştiri örneği Cumhuriyet döneminde yazılan bir edebî eleştiri örneği * Türün Türk edebiyatındaki gelişimi ayrıntılara girmeden verilir. * Batılı anlamdaki edebî eleştirinin Tanzimat Dönemiyle birlikte başladığı ancak divan edebiyatındaki tezkirelerin, şairlerin hayatına ilişkin bilgilerin yanında eserlerinin niteliklerine dair kısa değerlendirmeleri de içerdığı, bu açıdan eleştiri türüne yaklaştığı belirtilir. Ayrıca divan edebiyatındaki hiciv, halk edebiyatındaki taşlamanın siyasi ve sosyal içerikli eleştiri örnekleri olduğu vurgulanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	Eleştiri Öğrencilerden izlediği bir film hakkında bir eleştiri yazmaları istenir. - o Eleştirisi yazılacak eseri belirleme - o Değerlendirilecek yönleri belirleme - o Eseri inceleme, notlar alma - o Görüşlerini gerekçeleriyle yazıya geçirme - o Yazdığı eleştiri metnini dil ve anlatım yönünden kontrol etme - o Yazılan metni paylaşma	Eleştiri Öğrencilerden katıldıkları bir toplantı, tören, konser, organizasyon veya izledikleri televizyon programı vb. hakkında gözlem ve eleştirilerini sunmaları istenir.

KAYNAKÇA

- Agâh Sırrı LEVEND, *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, Türk Dili Kurumu Yayınları, Ankara, 1972.
- Ahmet Bican ERCİLASUN, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.
- Ahmet Talat ONAY, *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü (Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı)*, (Haz. Cemal Kurnaz), Kurgan Edebiyat Yayınevi, Ankara, 2000.
- Akşit GÖKTÜRK, *Okuma Uğraşı*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2007.
- Alemdar YALÇIN, *Siyasal ve Sosyal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Türk Romanı 1920-1946*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2002.
- Alemdar YALÇIN, *Siyasal ve Sosyal Değişmeler Açısından Çağdaş Türk Romanı 1946-2000*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- Alemdar YALÇIN - Gıyasettin AYTAŞ, *Tiyatro ve Canlandırma Sahneleme Teknikleri*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001.
- Ali İhsan KOLCU, *Öykü Sanatı*, Salkımsöğüt Yayınları, Erzurum, 2011.
- Ali YILDIRIM - Hasan ŞİMŞEK, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003.
- Ayşe EZİLERKİRAN - Zeynel KİRAN, *Yazınsal Okuma Süreçleri*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003.
- Aziz ÇALIŞLAR, *Tiyatro Kavramları Sözlüğü*, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 2004.
- Berna MORAN, *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*, İletişim Yayınları, İstanbul, 1991.
- Canan Ayata ŞENÖZ, *Metindilbilim ve Türkçe*, Multilingual Yayınları, İstanbul, 2005.
- Cem DİLÇİN, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- Cevdet Kudret SOLOK, *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*, İstanbul, 1990.
- Doğan AKSAN, *Anlambilim, Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Engin Yayınevi, Ankara, 2005.
- Doğan AKSAN, *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim)*, TDK Yayınları, Ankara, 1982.
- Doğan AKSAN, *Şiir Dili ve Türk Şiir Dili*, Engin Yayınevi, Ankara, 2006.
- Doğan GÜNAY, *Metin Bilgisi*, Multilingual Yayınları, İstanbul, 2001.
- Durmuş Ali ÖZÇELİK, *Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Öğretmen El Kitabı*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2010.
- Emel KEFELİ, *Anlatım Tekniği Olarak Mektup*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2002.
- Erkan YÜKSEL - Halil İbrahim GÜRCAN - İzlem Keskin VURAL - Haluk BİRSEN, *Haber Yazma Teknikleri*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Eyyup COŞKUN, "Yazma Eğitimi", *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (Ed. Ahmet Kırkılıç, Hayati Akyol), Pegem Akademi Yayıncılık, s. 49-91, Ankara, 2007.
- Eyyup COŞKUN - Esra Nur TİRYAKİ, "Tartışmacı Metin Yapısı ve Öğretimi", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 63-73, 2011.

- Ferdinand de SAUSSURE, *Genel Dilbilim Dersleri*, (Çev. Berke Vardar), Ankara, 1985.
- G. Gonca GÖKALP ALPASLAN, "Derslikten Günlük Yaşama Edebiyat Eğitimi", *Türk Bilig* 2000/II, s. 185-202.
- Halit KARATAY, *Okuma Eğitimi Kuram ve Uygulama*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2014.
- Hilmi DEMİRAL, *Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretiminin Uluslararası Ölçütlere Göre Değerlendirilmesi (Eskişehir İli Örneği)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2011.
- INTERNATIONAL BACCALAUREATE ORGANIZATION, *Diploma Programme Language A1 Guide*, International Baccalaureate Organization Press, Switzerland, 1999.
- İlhan GENÇ, *Edebiyat Bilimi Kuramlar-Akımlar-Yöntemler*, Merdiven Yayınları, İstanbul, 2006.
- İnci ENGİNÜN, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2002.
- İskender PALA, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2014.
- İsmail ÇETİŞLİ, *Batı Edebiyatında Edebî Akımlar*, Kardelen Kitabevi, Isparta, 2007.
- İsmet EMRE, *Edebiyat ve Psikoloji*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2005.
- İsmet EMRE, *Postmodernizm ve Edebiyat*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Julia MARSHALL, *Anadili ve Yazın Öğretimi*, (Çev. Cahit Külebi), Başak Yayınları, Ankara, 1994.
- Kenan AKYÜZ, *Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi*, İnkılap Kitabevi, Ankara, 1953.
- Leyla KARAHAN, *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.
- M. Kaya BİLGEGİL, *Edebiyat Bilgi ve Teorileri*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1989.
- MEB, *Dil ve Anlatım Dersi 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı*, MEB Yayınları, Ankara, 2011.
- MEB, *Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı*, MEB Yayınları, Ankara, 2011.
- MEB, *PISA 2009, OECD Ulusal Ön Raporu*, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2009.
- MEB, *Senaryonun Temel Öğeleri*, MEB Yayınları, Ankara, 2007.
- Mehmet BAHAR - Zekeriya NARTGÜN - Soner DURMUŞ - Bayram BIÇAK, *Geleneksel – Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Öğretmen El Kitabı*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2008.
- Mehmet KAPLAN, *Cumhuriyet Devri Türk Şiiri*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1975.
- Mehmet KAPLAN, *Dil ve Kültür*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1990.
- Mehmet KAPLAN, *Şiir Tahlilleri I*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1953.
- Mehmet ÖNAL, *Edebiyat ve İletişim*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara, 2011.
- Mehmet TEKİN, *Roman Sanatı I*, Ötüken Yayınevi, İstanbul, 2009.
- Mehmet TEMİZKAN, *Yaratıcı Yazma Süreci (Hikâye Yazma)*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2014.

- Metin AND, *Geleneksel Türk Tiyatrosu*, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1985.
- MİLLÎ EĞİTİM DERGİSİ, *Edebiyat Eğitimi ve Öğretimi Özel Sayısı*, (169. Sayı), MEB Yayınları, Ankara, 2006.
- Muharrem ERGİN, *Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri İçin Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 2000.
- Mustafa CEMİLOĞLU, *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*, Alfa Yayınları, Bursa, 2003. Mustafa Nihat ÖZÖN, *Türkçede Roman*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2009.
- Nijat ÖZÖN, *Sinema, Televizyon, Video, Bilgisayarlı Sinema Sözlüğü*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2000.
- Pertev Naili BORATAV, *Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 2002.
- Ramazan KORKMAZ – Mutlu DEVECİ, *Türk Edebiyatında Yeni Bir Tür Küçürek Öykü*, Grafiker Yayınları, Ankara, 2011.
- René WELLEK - Austin WARREN, *Edebiyat Teorisi*, (Çev. Ö. Faruk Huyugüzel), Dergâh Yayınları, İstanbul, 2013.
- Roland BARTHES, *Göstergebilimin İlkeleri*, (Çev. B.Vardar-M. Rifat), Ankara, 1979.
- Seval FER, *Öğretim Tasarımı*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Sevda ŞENER, *Cumhuriyetin 75. Yılında Türk Tiyatrosu*, Mitos Boyut Yayınları, İstanbul, 1999.
- Sevda ŞENER, *Dünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi*, Dost Kitabevi, 1982.
- Şener BÜYÜKÖZTÜRK - Ebru Kılıç ÇAKMAK - Özcan Erkan AKGÜN - Şirin KARADENİZ - Funda DEMİREL, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2011.
- Şerif AKTAŞ, *Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş*, Birlik Yayınları, Ankara, 1984.
- Tahsin BANGUOĞLU, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 1986.
- TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ, *Orta Öğretim Kurumlarında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi ve Sorunları, IV. Öğretim Toplantısı*, (Yayına Haz. Nurettin Ergen), Şafak Matbaası, Ankara, 1986.
- Ünsal ÖZÜNLÜ, *Edebiyatta Dil Kullanımları*, Multilingual Yayınları, İstanbul, 2001.
- Yakup ÇELİK - Emine KOLAÇ (Ed.), *Çağdaş Türk Romanı*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.
- Zafer GÜRLER, *Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı Öğretiminin, Ders Kitabı, Öğrenci ve Öğretmen Açısından Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2011.
- Zeynep KORKMAZ, *Türkiye Türkçesi*, TDK Yayınları, Ankara, 1996.

